

C. 4. V. Cuius gubernatio...
 C. 6. V. Cuius gubernatio...
 Glo. ord. pastor. i. liber pastoris, filius e. reuelat.

Regum I

qui erat et qui est et qui venturus est. Sic
 plogus scripturarum quasi galatium principium
 oibus libris quos de hebreo vertimus in la-
 tinum pervenire potest. ut scire valeamus quicquid
 quod extra vos est inter apocrypha esse ponendum.
 Igitur sapientia quae vulgo salomonis inscri-
 bitur et iesu filij syrach liber. et iudith. et
 tobias et pastor non sunt in canone. Ma-
 chabeorum primum librum hebraicum repperi. Se-
 cundus grecus est. quod ex ipsa phrasibus proba-
 ri potest. Quae cum ita se habeant. obsecro te le-
 ctor ne laborum meum reprehensionem estimas
 antiquorum. In templo dei offert unusquisque quod
 potest. Aurum et argentum et lapides preciosos
 alij byssum et purpuram et coccum offert et hya-
 cintum. Nobiscum bene agere. si obtulerimus
 pelles et capras pilos. Et tamen apostolus praeterea
 biliora nostra magis necessaria iudicat. Quia tota
 illa tabernaculi pulchritudo et per singulas
 las spes ecclesie praesentis futureque distin-
 ctio pellibus tegitur et ciliis: ardoremque solis
 et iniuriam imbrium ea quae viliora sunt prohi-
 betur. Lege ergo primum samuel et malachum
 meum. Deum inquam meum. Quicquid ei crebri-
 us vertendo et emendando solliciti et vidi-
 cum et tenemus: nostrum est. Et cum intellexe-
 ris quod antea nesciebas. vel interpretere me
 estimato si gratum es. vel paraphrastes si
 ingratus quaeque mihi omnino praesentia non sim-
 mutasse me quippe de hebraica veritate.
 Certe si incredulus es. lege grecos codi-
 ces et latinos. et confer cum his opusculis
 quae nupem edavimus et ubique discrepare
 inter se videris: interroga quelibet he-
 breorum. cui magis accomodare debras si-
 de. et si nostra firmaverit: puto quod eum non
 estimas peccatorem ut in eodem loco mecum
 filii diuinarum. Sed et vos famulas christi
 rogo quae domini discumbentis preciosissima fi-
 dei myrrha ungitur caput. quae nequaquam sal-
 uatore quiritis in sepulcro quibus iam ad patrem
 christus ascendit. ut praeter latrones canes quae aduer-
 sum me rabido ore deservierunt. et circumferunt
 civitatem atque in eo se doctos arbitrantur. si
 alijs detrahant: orationum vestrae clypeos
 opponatis. Ego scies humilitatem meam.
 illi spiritus sine recordatorum. Dixi custodiam vi-
 as meas: ut non delinquam in lingua

mea. Posui ori meo custodiam cum perfisteret
 peccator adversum me. Obmutui et
 humiliatus sum et filii a tonis.

Explicite plogus. Incipit liber
 Samuelis primus. Cap. I.

Huit vir vnus
 de ramathaim. sopherim de
 monte effraim. et nomen
 eius helchana: filius hie-
 rolvam filij heliu. filij thau. filij suph ef-
 frateus. et habuit duas uxores: nomen
 vni anna. et nomen secunde fenenna. Fue-
 runtque fenenne filiae: anne autem non fuerunt li-
 beri. Et ascendebat vir ille de civitate sua
 statutis diebus ut adoraret et sacrificaret
 domino exercituum in sylo. Erant autem ibi duo
 filij heli. ofni et phinees sacerdotes domini
 Venit ergo dies et imolavit helchana dedit
 que fenenne uxori suae et cunctis filiis eius et
 filiabus praesentibus. Anne autem dedit praesentem vnam tri-
 stis: quae annam diligebat. Dominus autem conclu-
 serat vulvam eius. Affligebatque eam emula
 eius: et vexabat eam agebat. intantum ut ex-
 probaret quod dominus conclusisset vulvam eius.
 Sicque faciebat per singulos annos cum re-
 deunte tempore ascenderet ad templum domini. et
 sic provocabat eam. Porro illa flebat: et non
 capiebat cibum. Dixit ergo ei helchanavir
 suus. Anna cur fles et quare non comes-
 dis. et quae obrem affligit cor tuum. Nunquid
 non ego melior tibi sum quam decem filij. Sur-
 rerit autem ana postquam comederat et biberat
 in sylo. Et hely sacerdote sedente super
 sellam ante postes domus domini. cum esset an-
 na amaro animo. oravit ad dominum flens lar-
 giter: et votum vouit dicens. Domine exerci-
 tuum si respiciens videris afflictio famule
 tue et recordatus mei fueris: nec oblitus
 ancille tue. dederisque seruae tuae servum viri-
 lem: dabo eum domino omnibus diebus vite
 eius. et novacula non ascendet super caput
 eius. Factum est autem cum illa multipli-
 caret preces coram domino. ut hely ob-
 servaret os eius. Porro anna loque-
 batur in corde suo: tantumque labia eius

mouebant: et vox penitus nō audiebat.
Estimauit ergo eā heli temulentā: dixit
q̄ ei. **U**squeq̄ ebria eris. **D**igere paulis
per vinū quo mades. **R**espondēs anna.
nequaq̄ inq̄t dñe mi. **N**ā mulier infelix
nimis ego sum. vinūq̄ et oē q̄ inebria
re p̄t nō bibi. s̄ effudi aiaz meā in sp̄se
ctu dñi. **N**e reputēs ancillā tuam quasi
vnā de filiabz belial. q̄ ex multitudine
doloris et meroris mei locuta sum vsq̄
in presens. **T**unc heli ait ei. **V**ade in pa
ce. et deus israel det tibi petitionē tuam
quā rogasti eum. **A**t illa dixit. **U**tinā in
ueniat ancilla tua gratiā in oculis tuis.
Et abiit mulier in viam suā: et comedit
vultusq̄ illius nō sunt ampli⁹ i diuersa
mutati. **E**t surrexerūt mane et adorauerūt
corā dño. reuersiq̄ sunt et venerūt i
domū suā ramatha. **C**ognouit aut hel
chana annā vxorē suā: et recordatus est
eius dñs. **E**t factū est post circulū dierū
cōcepit anna et peperit filiū: vocauitq̄ no
mē eius samuel. eo q̄ a dño postulasset
eū. **A**scēdit aut vir ei⁹ helchana et oīs do
mus eius vt imolaret dño hostiā solen
nē et rotū suū: et anna nō ascēdit. **D**ixit
enī viro suo. **N**ō vadā donec ablactetur
infans et ducā eū vt appareat ante
spectum dñi: et maneat ibi iugiter. **E**t
ait ei helchana vir suus. **F**ac quod tonū
tibi videtur: et mane donec ablactes eū
p̄corq̄ vt impleat dñs verbū suū. **M**an
sit ergo mulier et lactauit filiū suū donec
amoueret eū a lacte. **E**t adduxit eum se
cum postq̄ ablactauerat in vitulis tri
bus. et tribus modijs farine. et ampho
ra vini. et adduxit eum ad domū domi
ni in sylo. **P**uer autē erat adhuc infan
tulus. **E**t immolauerūt vitulū et obtu
lerūt puerū heli. **E**t ait anna. **O**bsacro
mi domine: viuat anima tua. **E**go sum
illa mulier que steti coram te hic orans
dñm pro puero isto. **O**raui et dedit mi
hi dñs petitionē meā quā postulauī eū.
Idcirco et ego comodaui eum dño: cū
ctis diebus quibus fuerit accomodat⁹
dño. **E**t adorauerūt ibi dñm. **E**t orauit
anna et ait. **II**

Exultauit cor meū in dño. et exal
tatū est cornu meū in deo meo.
Dilatatū est os meū sup inimi
cos meos: q̄ letata sum in salutari tuo
Nō est sanct⁹ vt est dñs: neq̄ enī est ali⁹
extra te. et nō est fortis sicut de⁹ nosfer.
Nolite multiplicare loq̄ sublimia: glo
riātes. **R**ecedāt vetera de ore v̄ro: q̄ de
us scientiarū dñs est. et ipi p̄parant co
gitatōes. **A**rc⁹ fortū supatus est: et infir
mi accincti sunt robore. **R**epleti prius p
panibz se locauerūt: et famelici saturati
sunt. **D**onec sterilis peperit plurimos: et
q̄ multos habebat filios. infirmata est.
Dñs mortificat et viuificat: deducit ad
inferos et reducit. **D**ñs paup̄rē facit et
ditat: humiliat et subleuat. **S**uscitat de
pulvere egenū: et de stercore eleuat pau
perē: vt sedeat cū p̄ncipibz. et solū glo
rie teneat. **D**ñi enī sunt cardines terre
et posuit sup eos orbem. **P**edes sanctorū
suorū seruabit et impij in tenebris cōti
cescent: q̄ nō in fortitudine sua robora
bitur vir. **D**ñm formidabūt aduersarij
eius: et sup ipos in celis tonabit. **D**ñs
iudicabit fines terre. et dabit imperiū
regi suo: et sublimabit cornu christi sui
Et abiit helchana in ramatha in domū
suā. **P**uer autē erat minister in sp̄ctu
dñi ante faciē heli sacerdotis. **P**orro fi
lij heli. filij belial nescientes dñm neq̄
officiū sacerdotū ad pplm. s̄ quicūq̄ im
molasset victimā: veniebat puer sacer
dotis dñi coquerent carnes et hēbat fus
cinulā tridentē in manū sua. et mittebat
eū in lebetē vel in caldariā. aut in ollā si
ue in cacabū. et oē q̄ leuabat fuscina
tollebat sacerdos sibi. **S**ic faciebāt vni
uerso israeli venientiū in sylo. **E**t iā añq̄
adolerēt adipē: veniebat puer sacerdotis
et dicebat imolāti. **D**a mihi carnē vt co
quā sacerdoti. **N**ō enī accipiā a te carnē
coctā sed crudā. **D**icebatq̄ ille imolās.
Incendat p̄mū iuxta morē hodie adept
et tolle tibi q̄ tu mēq̄ de siderat aīa tua
Qui rñdens aiebat ei. **N**equaq̄. **N**unc
enim dabis: alioquin tollā vi. **E**rat ergo
peccatū puerorū grāde nimis corā dño:

audierit: et inuenit ambe aures eius. In die illa suscitabo aduersus heli oia q̄ locutus sum sup domū eius. Incipiā et cōplebo. **P**redixi ei ei q̄ iudicatur' essem domū eius in eternū ppter iniquitatē eo q̄ nouerat indigne agere filios suos et nō corripuerit eos. **I**dcirco iuravi domui heli q̄ nō excipiet iniquitas domus ei' victimis et munerib' vsq; in eternū. **D**ormiuit autē samuel vsq; mane aperuitq; ostia domus dñi. **E**t samuel timebat indicare visionē heli. **U**ocauit ḡ heli samuele et dixit. **S**amuel fili mi. **Q**ui respondēs ait. **P**resto sum. **E**t interrogauit eū. **Q**uis est sermo quē locut' est dominus ad te? **O**ro te ne celaueris me. **H**ec faciat tibi deus et hec addat si absconderis a me sermonē ex omnib' uerbis que dicta sunt tibi. **I**ndicauit itaq; ei samuel uniuersos sermones: et nō abscondit ab eo. **E**t ille rīdit. **D**ñs est. **Q**uod bonū est in oculis suis: faciat. **E**creuit autem samuel: et dñs erat cū eo. et nō cecidit ex omnibus uerbis eius in terram. **E**t cognouit uniuersus israel a dan vsq; bethsabee. q̄ fidelis samuel ppheta esset dñi. **E**t addidit dñs ut appareret in sylo quoniā reuelatus fuerat domin' samueli in sylo iuxta uerbu' dñi. **E**t euenit sermo samuelis uniuerso israeli. **IIII**

Factū est in dieb' illis. cōuenit philistim i pugna. **E**gressus est namq; israel obuiā philistim in pliu: et castrametatus est iuxta lapidē adiutorij. **P**orro philistim uenerunt in affec. et instruxerūt acie cōtra israel. **I**nito autē certamine terga uertit israel philisteis: et cesa sunt in illo certamine passim pagros q̄si quattuor milia uiroz. **E**t reuersus est ppls ad castra. **D**ixerūtq; maiores natu de isrl. **Q**uare percussit nos dñs hodie corā philistim. **A**fferamus ad nos de sylo arcam federis dñi. et ueniat in mediū nostri ut saluet nos de manu inimicor' nostrorum. **S**i sit ergo populus in sylo et tulerunt inde arcam federis domini exercituum sedentis sup cherubin. **E**ratq; duo filij

heli cum arca federis dñi ofni et phinees. **C**ūq; uenisset arca federis dñi in castra vociferatus est ois israel clamore grandi et personuit terra. **E**t audierūt philistim uocem clamoris: direxerūtq;. **Q**uoniam est hec uox clamoris magni in castris hebreorum. **E**t cognouerunt q̄ arca domini uenisset in castra. **T**imuerūtq; philistim dicentes. **V**enit deus in castra. **E**t ingemuerūt dicētes. **U**e nobis. **N**ō enim fuit tāta exultatio heri et nudius tertius. **U**e nobis. **Q**uis nos saluabit de manu uestrū sublimiū istoz. **H**i sunt dii qui percusserūt egyptū omni plaga in deserto. **C**ōfortamini et estote uiri philistim ne seruiatis hebreis sicut et illi seruiertur nobis. **C**ōfortamini et bellate. **P**ugnauerūt ergo philistim: et cesus est israel et fugit unusq; in tabernaculū suū. **E**t facta ē plaga magna nimis. et ceciderūt de israel triginta milia pedum. et arca dei capta est. **D**uo q; filij heli mortui sunt ofni et phinees. **C**urrēs autē uir de beniamin ex acie uenit in sylo in die illa: scissa ueste et cōspersis puluere caput. **C**ūq; ille uenisset: heli sedebat sup sellā p̄tra uia expectans. **E**rat autē cor eius pauēs parca dñi. **U**ir autē ille postq; ingressus est nunciavit urbi et uolauit ois ciuitas. **E**t audiuit heli sonitum clamoris: dixitq;. **Q**uis est hic sonitus tumultus huius? **A**t ille festinauit et uenit. et nunciavit heli. **H**eli autē erat nonaginta et octo annor'. et oculi eius caligauerant et uidere nō poterat. **E**t dixit ad heli. **E**go sum qui uenit de philio: et ego qui de acie fugi hodie. **C**ui ille ait. **Q**uid actū est fili mi. **R**espondens autē ille q̄ nūciabat: fugit inq̄ israel coram philistim: et ruina magna facta est in p̄lo. **I**n sup̄ duo filij tui mortui sūt ofni et phinees: et arca dei capta est. **C**ūq; ille noiasset arcā dei. cecidit de sella retrosum iuxta ostiū et fractis ceruicib' mortuus est. **S**enex enī erat uir et grandæuus: et ip̄e iudicauit israel quadraginta annis. **M**urus autem eius uxor philinees: pregnās erat uicinaq; partui. **E**t

Regum I

audito nuncio q̄ capta esset arca dei: et mortuus esset locer iuus et vir suus. in curuauit se et peperit. Irruerant eni in eam dolores subiti. In ipso aut̄ momēto mortis eius dixerunt ei qui stabāt circa eā. Ne timeas: q̄ filiū peperisti. Que nō r̄ndit eis neq̄ animaduertit. Et vocauit puer icalob̄ dices. Translata est gloria dñi de israel. q̄ capta est arca dei. Et pro socero suo ⁊ p̄ viro suo ait. Trāslata est gloria ab israel: eo q̄ capta esset arca dei.

V Philistim aut̄ tulerūt arcā dei ⁊ asportauerūt eā a lapid eladi iutorij i aq̄otū. Tulerūtq̄ philistim arcā dei. et intulerūt eā in templū dagō et statuerūt eā iuxta dagō. Cūq̄ surrexissent diluculo aq̄otij altera die ecce dagon iacebat p̄nus i terra ante arcā dñi. Et tulerūt dagō: et restituerūt eum in locum suum. Rursumq̄ mane die altera surgētes inuenerūt dagō iacentē sup̄ facie suā in terra corā arca dñi. Caput aut̄ dagon ⁊ due palme manū ei⁹ abicise erāt sup̄ limē: porro dagon solus truncus remāserat i loco suo. Propter hāc causam nō calcāt sacerdotes dagon et oēs q̄ ingrediunt̄ templū eius sup̄ lumen dagon in aq̄oto vsq̄ in hodiernum diē. Aggrauata ē aut̄ man⁹ dñi sup̄ aq̄otios: et demolitus est eos. Et percussit in secretiori pte natiū aq̄otū et fines eius. Et ebullierūt ville ⁊ agri in medio regionis ill⁹. et nati sunt mures: et facta ē cōfusio mortis magne in ciuitate. Vidēt̄ aut̄ viri aq̄otij huiuscemodi plagam dixerūt. Nō maneat arca dei israel apud nos: qm̄ dura est manus eius sup̄ nos ⁊ sup̄ dagon teū nostrū. Et mittētes cōgregauerūt oēs satrapas philistinorū ad se: et dixerūt. Quid faciem⁹ de arca dei israel. R̄nderuntq̄ gethei. Circūducaūt arca dei israel. Et circumdixerūt arcā dei israel. Illis aut̄ circūducētib⁹ eā: fiebat manus dñi dei p̄ singulas ciuitates interiectōis magne nimis. ⁊ percutiebat viros vniuscuiusq̄ vrb̄ a puo vsq̄ ad maiore. ⁊ cōputrescebāt p̄minētes extales

eorū. Inierūtq̄ gethei cōsiliū ⁊ fecerunt sibi sedes pelliceas. Miserunt ergo arcā dñi in accharon. Cūq̄ venisset arca ⁊ fuit dei in accharon: exclamauerūt accharonite dicētes. Adduxerūt ad nos arcā dei israel vt interficiat nos ⁊ populū nostrū. Miserūt itaq̄ cōgregauerūt oēs satrapas philistinorū. Qui dixerunt. Dimittite arcā dei israel: et reuertat̄ in locū suum. vt non interficiat nos cum populo nostro. Fiebat eni pauor mortis in singulis vrb̄ib⁹ et grauissima valde man⁹ dñi dei. Viri q̄z qui mortui nō fuerant percutiebant̄ in secretiori pte natiū. et ascendebat plulatus vniuscuiusq̄ ciuitatis in celum.

VI Hic igit̄ arca dñi in regione philistinorū septē mensibus. Et post hec vocauerūt philistim sacerdotes ⁊ diuinos dicētes. Quid faciem⁹ de arca dei. Indicate nobis: quō remittamus eā in locū suū. Qui dixerunt. Si remittitis arcā dei israel: nolite dimittere eā vacuā: sed quō debetis ei reddite p̄ peccato. et tunc curabimini. et scietis quare nō recedat manus eius a vobis. Qui dixerunt. Quid est quō p̄ delicto reddere debeam⁹ ei? R̄nderuntq̄ illi. Iuxta numerū puinciarum philistinorū quib⁹ anos aureos facietis et quinq̄ mures aureos: q̄ plaga vna fuit oibus vobis et satrapis vestris. Facietisq̄ similitudines anorū vestrorū. et similitudines murium q̄ demoliti sunt terrā. et dabit̄is deo israel gloriā: si forte releuet manū suam a vobis et a dijs vestris et a terra vestra. Quare grauatis corda v̄tra sicut aggrauauit egyptus et pharao cor suum. Nōne postq̄ percussus est: tunc dimisit eos ⁊ abierunt. Nunc ergo arripite et facite plaustrum nouū vnum. ⁊ duas vaccas fetas quibus nō est impositū iugum iungite in plaustro: et recludite vitulos earum domi. Tolletisq̄ arcam domini: et ponetis in plaustro. Et vasa aurea que exoluistis ei pro delicto ponetis in capsellam ad latus eius: et dimittite eam vt vadat: et aspicietis. Et

siquidem p̄ viam finiu suoz ascenderit
contra bethsames ipse fecit nobis hoc ma-
lu grande. sicut minime. sciem? qz neq̄
q̄ manus eius tetigit nos: sed casu acci-
dit. Fecerunt ergo illi hoc mo: et tollentes
duas vaccas q̄ lactabant vitulos iuxerunt
ad plaustru: vitulosq; eaz deluserunt do-
mi. Et posuerunt arca dei sup plaustru et
capsella q̄ habebat mures aureos et fili-
tudine anoz. Ibat aut in directu vacce
p̄ via q̄ ducit bethsames. et itinere vno
gradiebant p̄gentes et mugietes. et no
declinabant neq; ad dextram neq; ad fini-
stra. Sed et satrape philistinim sequebant
vsq; ad terminos bethsames. Porro beth-
samite metebat triticu in valle. Et ele-
uantes oculos viderunt arca et gauisi sunt
cu vidissent. Et plaustru venit in agruz
iosue bethsamite: et stetit ibi. Erat aute
ibi lapis magnus. Et conciderunt ligna
plaustru: vaccasq; imposuerunt sup ea bo-
locaustu dno. Leuite aut de posuerunt ar-
cam dei: et capsellaz q̄ erat iuxta eam in
qua erat vasa aurea: et posuerunt sup la-
pidem grande. Viri aut bethsamite obtu-
lerunt holocausta: et imolauerunt victimas
in die illa dno. Et qnq; satrape philisti-
noz viderunt et reuerfi sunt in accharon
in die illa. Hi sunt aut ani aurei q̄s red-
diderunt philistinim p̄ delicto dno. Acotus
vnu. gaca vnu. aschalon vnu. geth vnu.
accharon vnu. et mures aureos s̄m nu-
merum vrbu philistinim quinq; p̄ninci-
arum: ab vrbte murata vsq; ad villa que
erat absq; muro: et vsq; ad abel magnu
sup que posuerunt arca dno q̄ erat vsq; in
illa die in agro iosue bethsamitis. Percu-
ssit aut dñs de viris bethsamitibus eo
q̄ vidissent arca dno: et percussit de popo se-
ptuaginta viros et qnq; milia pleb.
Luitq; p̄ls: eo q̄ dñs percussisset plebz
plaga magna. Et dixerunt viri bethsami-
te. Quis poterit stare in spectu dno dei
sancti huius? Et ad que ascendet a no-
bis? Miseruntq; nuncios ad habitato-
res cariatthiarim dicetes. Reduxerunt
philistinim arcam domini. descendite et
reducite eam ad vos.

¶ VII

Venerunt ergo viri cariatthiarim
et reduxerunt arca dno: et intule-
runt ea in domu aminadab in ga-
baa. Eleazar aut filiu ei? sanctificauit
eum vt custodiret arca dno. Et factu est
ex qua die mansit arca dno in cariatthia-
rim: multiplicati sunt dies. Erat q̄ppe
ia annus vicesimus. Et requieuit ois
domus israel post dñm. Ait aut samuel
ad vniuersam domum israel dicēs. Si
in toto corde vestro reuertimini ad dñm
auferte deos alienos de medio vestri ba-
alim et astaroth. et preparate corda ve-
stra domino et seruite ei soli: et eruet vos
de manu philistinim. Abstulerunt ergo
filij israel baalim et astaroth: et seruierunt
dno soli. Dixit aut samuel. Congrega-
te vniuersuz israel in masphat vt ozem
p̄ vobis dñm: et conuenerunt in masphat
Hauseruntq; aqua et effuderunt in co-
spectu domini: et ieiunauerunt in die il-
la atq; dixerunt. Tibi peccauimus dñe.
Iudicauitq; samuel filios israel in mas-
phat. Et audierunt philistinim q̄ congre-
gati essent filij israel in masphat et ascē-
derunt satrape philistinorum ad israel.
Quod cum audissent filij israel: timue-
runt a facie philistinorum. Dixeruntq;
ad samuelem. Ne cesses p̄ nobis clamare
ad dñm deum nrm vt saluet nos de ma-
nu philistinoz. Tulit aut samuel agnus
lactente vnum. et obtulit illuz holocau-
stum integrum dno. Et clamauit samu-
el ad dñm p̄ israel et exaudivit eum dñs.
Factum est autez cum samuel offerret
holocaustum dno. philistinim iniere pres-
terium contra israel. Intonuuit autem do-
minus fragore magno in die illa super
philistinim. Et exterruit eos et cefi sunt
a filijs israel. Egressiq; filij israel de mas-
phat persecuti sunt philisteos. et percusse-
runt eos vsq; ad locum qui erat subter
bethchar. Tulit autez samuel lapidem
vnu et posuit eum inter masphat et inter
sen. et vocauit nrm loci illius: lapis ad-
iutorij. Dixitq;. Hucusq; auxiliatus est
nobis dominus. Et humiliati sunt phi-
listinim. nec apposuerunt vltra vt veni-

rēt in terminos israel. Facta est itaq; manus dñi sup philisteos cunctis dieb; samuel ⁊ redidit sūros q̄s tulerāt philistinim ab israel israeli. ab accharon vsq; gerth ⁊ terminos suos. Liberavitq; isrl de manu philistinorū eratq; pax inter israel et ammoreū. Iudicabat q̄z samuel isrl cunctis dieb; vice iue. et ibat p singulos annos circumiēs betxel ⁊ galgala ⁊ masphat ⁊ iudicabat israelē in supradict; locis. Reuertebatq; in ramatha: ibi ei erat dom⁹ ei⁹: ⁊ ibi iudicabat israelē. Edificauit etiā ibi altare dño.

VIII

Actū est autē cū tenuisset, samuel posuit filios suos iudices in isrl. Fuitq; nomē filij eius primogeniti iohel. et nomē secūdi abia iudicū in bersabee. Et nō ambulauerunt filij illius in vijs eius. sed declinauerūt post auariciā: acceperūtq; munera et puerterūt iudiciū. Cōgregati ḡ vniuersi maiores natu israel uenerūt ad samuelem in ramatha: dixerūtq; ei. Ecce tu se nūisti ⁊ filij tui nō ambulāt in vijs tuis. Cōstitue nobis regē vt iudicet nos sicut et vniuersa habēt nationes. Displicuitq; sermo in oculis samuelis eo q̄ dixerūt da nobis regē vt iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm. Dixit autē dñs ad samuelem. Audi vocē populi in omnibus que loquunt tibi. Nō enī te abiecerunt sed me ne regnem sup eos. Iuxta oīa opa sua que fecerūt a die qua eduxi eos de egypto vsq; ad diem hāc. sicut de reliquerūt me ⁊ seruiuerūt dñs alienis: sic faciūt etiā tibi. Nūc ergo vocē eorum audi. Uerunt cōtestare eos: ⁊ p̄dic eis ius regis qui regnatur⁹ est sup eos. Dixit itaq; samuel oīa uerba dñi ad populū qui petierat a se regē: et ait. Hoc erit ius regis qui imperaturus est uobis. Filios uestros tollet et ponet in curribus suis: facietq; sibi equites ⁊ p̄cursores q̄ drigarū suarū et cōstituet sibi tribunos et centuriones: et aratores agroꝝ suorū et messores segetū. et fabros armoz et curruū suoz. Filias q̄z uestras faciet sibi unguentarias et focarias et panificas.

Agros q̄z uestros et vineas et oliueta optima tollet: et dabit seruis suis. Et segetes uestas vt uinearij redditus ad decimabit: et det eunuchis et famulis suis. Seruos etiā uestros et ancillas ⁊ iuuenes optimos ⁊ asinos auferet ⁊ ponet in ope suo. G. eges q̄z uos addecimabit: uosq; eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie regis ueltri que eligitis uobis. et non exaudiet uos dñs in die illa. qz petistis uobis regem. Noluit autē pl̄s audire uocē samuelis sed dixerunt. Nequa q̄z. Rex enī erit sup nos et erimus nos q̄z sicut oēs gētes: et iudicabit nos rex noster. Et egrediet ante nos ⁊ pugnabit bella nra p nobis. Et audiuit samuel oīa uerba populi: et locutus est ea in auribus dñi. Dixit autē dñs ad samuelem. Audi uocē eoz et constitue super eos regem. Et ait samuel ad uiros israel. Cladat vnusquisq; in ciuitatem suam.

IX

Erat uir de beniamin nomine cis filius abiel. filij leoz. filij bechor filij sareth. filij aphia. filij uirgini fortis robore. Et erat ei fili⁹ uocabulo saul. elect⁹ et bonus: ⁊ nō erat uir de filijs israel melior illo. Ab humero ⁊ sursum eminebat sup omnem populū. Perierāt autē asine cis p̄ris saul. Et dixit cis ad saul filiū suū. Tolle tecū vnū de pueris: et p̄surgēs uade et q̄re asinas. Qui cū transissent p montē ephraim et p terrā salisa ⁊ nō inuissent. transierūt etiā p terrā salim ⁊ nō erāt: sed ⁊ p terrā gemini: et minime reppererūt. Cū autē uenissent in terrā suph dixit saul ad puerū q̄ erat cū eo. Ueni et reuertamur: ne forte dimiserit pater meus asinas ⁊ sollicitus sit p nobis. Qui ait ei. Ecce uir dei est in ciuitate hac. uir nobilis: omne qd loquit sine ambiguitate uenit. Nūc ergo eamus illuc: si forte indicet nobis de uia nra ppter quā uenimus. Dixitq; saul ad puerū suū. Ecce ibimus. Quid feremus ad uirū dei. Danis defecit in listartijs nostris. et sportulam nō habemus vt demus hōi dei: nec quicq; aliud

Rursum puer rñdit fauli ⁊ ait. **E**cce in uentā est in manu mea q̄rta ps̄ frateris argēti: demus hōi de yr̄t indicet nobis viam nostrā. **O**lim in israel sic loquebat̄ vnusq̄sq̄: vadēs cōsulere deū. **V**enite et eamus ad vidētē. **Q**ui enī p̄p̄ta dicit hodie: vocabat̄ olim vidēs. **E**t dixit saul ad puerū suū. **O**ptimus sermo tu? **V**eni eamus. **E**t ierunt in ciuitatē in q̄ erat vir dei. **C**ūq̄ ascenderēt cliuū ciuitatis: inuenerūt puellas egredientes ad hauriendā aquā ⁊ dixerūt eis. **N**um hic est vidēs? **Q**ue rñdentes dixerūt illis. **H**ic est. **E**cce ante te. **F**estina nunc **H**odie enī venit in ciuitatē: quia sacrificium est hodie ppl̄i in excelso. **I**ngredies vrbem statim inuenietis eū anteq̄ ascendat excelsum ⁊ descendū. **N**eq̄ enī comestur? est ppl̄s donec ille veniat: q̄ ip̄e bñdicit hostie ⁊ deinceps comedent qui vocati sunt. **N**ūc ergo ascendite: q̄ hodie reperietis eū. **E**t ascenderūt in ciuitatē. **C**ūq̄ ambularet̄ in medio vrbis apparuit samuel egredies obuiā eis vt ascenderet in excelsum. **D**ñs aut̄ reuelauerat auriculā samuelis a vna die q̄ veniret saul dicēs. **H**ac ip̄a hora q̄ nūc est cras mittā virū ad te de terra beniamin et vnges eū ducē sup̄ ppl̄m meū israel. **E**t saluabit̄ ppl̄m meū de manu philistinorū: q̄ respexi ppl̄m meū. **V**enit enim clamor eorū ad me. **C**ūq̄ aspexisset samuel saul dñs dixit ei. **E**cce vir quē dixerā tibi. **I**ste dñabit̄ p̄plo meo. **A**ccessit aut̄ saul ad samuelē in medio porte: et ait. **I**ndica oro mihi. vbi est domus vidētis? **E**t rñdit samuel fauli dicens. **E**go sum vidēs. **A**scēde ante me in excelsum vt comedas mecū hodie: et dimittas te mane. et oīa q̄ sunt in corde tuo indica bo tibi. **E**t de asinis q̄s nudius tercius p̄didisti: ne sollicit̄ sis. q̄ inuēte sunt. **E**t cuius erūt optima queq̄ israel: nōne tibi et oī domui p̄ris tui? **R**ñdens autem saul ait. **N**unquid nō filius gemini ego sum de minima tribu israel. ⁊ cognatio mea nouissima inter oēs familias de tribu beniamin. **Q**uare ḡ locutus es mihi

sermonē istum. **A**ssumēs itaq̄ samuel saulē et puerū ei? **I**ntroduxit eos in tricliniū: et dedit eis locū ī capite eorū q̄ fuerāt inuitati. **E**rāt enī q̄si triginta viri. **D**ixitq̄ samuel coco. **D**a p̄tē quā dedi tibi: et p̄cepi vt reponeres seorsum apud te. **L**euauit aut̄ coc? armū ⁊ posuit ante saul. **D**ixitq̄ samuel. **E**cce q̄d remansit pone aī te ⁊ comede. q̄ de industria seruātū ē tibi q̄n̄ ppl̄m vocaui. **E**t comedit saul cū samuele in die illa. **E**t descendērūt de excelso in oppidū. **E**t locut̄ est cū saule in solario: stravitq̄ saul in solario et dormiuit. **C**ūq̄ mane surrexissent et iā dies luce sceret. vocauit samuel saulē in solario dicens. **S**urge vt dimittam te. **E**t surrexit saul. **E**gressi sunt ambo: ip̄e videlicet et samuel. **C**ūq̄ descendērunt in extrema parte ciuitatis: samuel dixit ad saul. **D**ic puero vt aīcedat nos et trāseat. **T**u aut̄ subsiste paulisper vt indicē tibi verbū dñi.

Tulit aut̄ samuel lenticulā olei ⁊ effudit sup̄ caput ei? ⁊ de osculo eius est eū ⁊ ait. **E**cce vñxit te dñs sup̄ hereditatē suā in p̄ncipem et liberabis ppl̄m suū de manib̄ inimicorū eius q̄ in circūitu eius sunt. **E**t hoc tibi signū: q̄ vñxit te dñs in p̄ncipē. **C**ūq̄ abieris hodie a me: inuenies duos viros iuxta sepulcrū rachel in finib̄ beniamin in meridie: dicetq̄ tibi. **I**nuēte sūt asine ad quos ieras p̄quirēdas ⁊ intermissis pater tuus asinis sollicitus est p̄ vobis: et dicit. **Q**uid faciā de filio meo. **C**ūq̄ abieris inde et vltra transferis et veneris ad quercū thaloz. inuenient te tres viri ascendētes ad deū in bethel. vnus portās tres hedos. et ali? tres portās panis. et alius portās lagenā vini. **C**ūq̄ te salutauerint dabunt tibi duos panes: et accipies de manu eorū. **P**ost hec venias in collē dñi vbi est statio philistinorū. **E**t cū ingressus fueris ibi vrbē obuiū habebis gregē p̄phetarū descendentū de excelso. et ante eos psalteriū ⁊ tympanū ⁊ tibiā ⁊ cytharā: ip̄osq̄ p̄phetantes. et in filiet in te spiritus dñi.

Regum I

et pphetabis cum eis: et mutaberis in virū aliū. **Q**uā ergo euenerint signa hec oīa tibi: fac quecūq; inuenerit manū tua qz dñs tecū est. **E**t descēdes aī me ī gal gala. **E**go quippe descendā ad te vt offe ras oblationē: et imoles victimas paci ficas. **S**eptē dieb; expectabis donec ve niam ad te: et ostendā tibi q̄ facias. **I**ta qz cū auertisset humerū suū vt abiret a samuele immutauit ei deus cor aliud: et uenerūt oīa signa hec in die illa. **G**enerūtq; ad predictū collē: et ecce cune; p pphetarū obuius ei. **E**t insiluit sup eum spūs dñi. et pphetauit in medio eoz. **Q**uidentel autē oēs qui nouerāt eū heri et nu diustercius qz esset cū pphetis et ppheta ret: dixerūt ad inuicē. **Q**ue nā res acci dit filio cis. **N**ūm et saul inter pphetas. **R**ūditq; alius ad alterū dicēs. **E**t qz p̄ eius. **P**ropterea uersum est in puerbiū **N**ū et saul inter pphetas. **C**essauit autē pphettare: et uenit ad excelsum. **D**ixitq; patruus saul ad eū et ad puerū ei. **Q**uo abistis. **Q**ui rñderūt. **Q**uerere asinas **Q**uas cū nō repperissemus: uenim; ad samuelē. **E**t dixit ei patruus suus. **I**ndica mihi qd dixerit tibi samuel. **E**t ait saul ad patruū suū. **I**ndicauit nobis qz inuēte essent asine. **D**e sermone autē re gni nō indicauit ei quē locutus fuerat ei samuel. **E**t uocauit samuel pplm ad dñm in maphat: et ait ad filios israel. **H**ec dicit dñs deus israel. **E**go eduxi is rael de egypto. et erui uos de manu egyptioz et de manu oīm regū q̄ affligebāt uos. **C**los autē hodie picistis dñm deuz rēstrū q̄ solus saluauit uos de uniuersis malis et tribulationib; v̄is: et dixistis **N**equaq; sed regē p̄stite sup nos. **N**ūc ergo state corā dño p̄ trib; v̄as et p̄ fa milias. **E**t applicuit samuel oēs tribus israel et cecidit sors sup tribū beniamin. **E**t applicuit tribū beniamin et agnatōes eius. et cecidit sup cognationē methzi et puenit v̄q; ad saul filiū cis. **Q**uesie rūt ergo euz et nō est inuent; illic. **E**t cō suluerūt post hec dñm vtz nā uenturus esset illuc. **R**ūditq; dñs. **E**cce abscondit;

est domi. **C**ucurrerūt itaq; et tulerunt eū inde. **S**tetitq; ī medio ppli et altioz suū it uniuerso pplo ab humero et sursum. **E**t ait samuel ad oēm populū. **C**erte videt; quē elegit dñs: qm̄ nō fit similis illi in oīo populo. **E**t clamauit oīs popul; et ait. **U**iuat rex. **L**ocut; est autē samuel ad po pulū legē regni. et scripsit in libro et repo suit corā dño. **E**t dimisit samuel oēs po pulū: singulos in domū suā. **S**ed et saul abiit in domū suā in gabaā. **E**t abiit cū eo p̄ exercitus: quoz tetigerat deus cor da. **F**ilij uero belial dixerūt. **N**ū saluare nos poterit iste. **E**t despererūt eū et nō attulerūt ei munera. **I**lle enī dissimu labat se audire.

XI
Et factum est q̄si post mensē ascendit naas ammonites. et pu gnare cepit aduersum iabes galaad. **D**ixerūtq; oēs viri iabes ad naas. **H**abeto nos federatos et seruiem; tibi. **E**t rñdit ad eos naas ammonites. **I**n hoc feriā uobiscū fedus vt erua oīm v̄s; strū oculos dextros. ponāq; uos obpro briū ī uniuerso israel. **E**t dixerūt ad euz seniores iabes. **C**ōcede nobis septē dies vt mi; tam; nūcios ad uniuersos termi nos israel. et si nō fuerit q̄ defendat nos egrediemur ad te. **V**enerunt ergo nun cii in gabaā saulis: et locuti sunt uerba hec audiēte populo. **E**lleuauit oīs popu lus uocē suā: et fleuit. **E**t ecce saul uenie bat sequens boues de agro et ait. **Q**uid habet populus qz plozat. **E**t narrauerunt ei uerba uiroz iabes. **E**t insiluit spiritus dñi in saul cū audisset hec uerba. et irat; est furor eius nimis. **E**t assumēs vtrū; qz bouē cōcidit in frustra. misitq; in oēs terminos israel p̄ manū nuncioz dicēs **Q**uicūq; nō erierit et secut; fuerit saul et samuel: sic fiet lob; eius. **I**nuasit ergo timor dñi pplm et egressi sunt quasi uir vnus: et recē sunt eos in beceth. **F**ue rūtq; filioz isrl̄ trecēta milia. uiroz autē iuda triginta milia. **E**t dixerūt nunctis qui uenerāt. **S**ic dicetis uiris qui sunt in iabes galaad. **G**ras erit uobis salus cū incaluerit sol. **C**lenerunt ergo nūc;

et nunciauerunt uiris iabes. Qui letati sunt et dixerunt. Mane eribimus ad vos et facietis nobis oē qđ placuerit uobis. Et factū est cū dies crastin⁹ uenisset cōstituit saul pplm in tres pres. Et ingressus est media castra i uigilia matutina et percussit ammon usq; dñi incaleceret dies. Reliq; aut; disp̄si sunt ita ut nō relinquerent ex eis duo piter. Et ait ppl̄s ad samuelem. Quis est iste qui dixit: saul nō regnabit sup nos? Date uiros et interficiemus eos. Et ait saul. Nō occidet quisq; in die hac: qz hodie fecit dominus salute in israel. Dixit aut; samuel ad populū. Tenuite et eam⁹ in galgala et innouem⁹ ibi regnū. Et p̄xit ois ppl̄s i galgala et fecerūt ibi regē saul corā dño i galgala. Et imolauerūt ibi uictias pacificas corā dño. Et letatus est ibi saul et cuncti uiri israel nimis.

XII
Dixit aut; samuel ad uniuersum israel. Ecce audiui uocē uestrā iuxta oīa q̄ locuti estis ad me et cōstitui sup uos regē. Et nūc rex gradit ante uos. Ego aut; senui et incanui. Porro filij mei uobiscū sunt. Itaq; cōuersatus corā uobis ab adolescentia mea usq; ad hāc diē ecce p̄sto sum. Loquimini de me corā dño et corā xp̄o eius utrū uouē cuiusq; tulerim aut; a sinū. si quenq; calumniatus sum: si oppressi aliquē. si de manu cuiusq; munus accepi. et p̄temnā illud hodie restituāq; uobis. Et dixerūt. Nō es calumniat⁹ nos: neq; oppressisti neq; tulisti de manu alicuius quippiam. Dixitq; ad eos. Testis est dñs aduersus uos et testis christus eius in die hac. qz non inueneritis in manu mea quippiā. Et dixerūt. Testis. Et ait samuel ad populū. Dñs qui fecit moisen et aaron et eduxit patres n̄ros de terra egypti ad eū. Nūc ergo state ut iudicium cōtendam aduersum uos corā dño. de omnib; misericordijs domini quas fecit dñs uobiscum et cū patribus uestris quō iacob ingressus est in egyptū. et clamauerūt patres uestri ad dñm. et misit dñs moisen et aaron. et eduxit patres uestros de egypto: et collocauit eos in loco hoc. Qui oblitus sunt dñi dei sui. et tradidit eos in manus sifare magistri militie asoz. et in manu philistinor; et in manu regis moab et pugnauerūt aduersus eos. Postea aut; clamauerunt ad dñm et dixerunt. Peccauimus: qz dereliquimus dñm et seruiuimus baalim et astaroth. Nūc ergo erue nos de manu inimicor; nostror; et seruiem⁹ tibi. Et misit dñs ierobal et badā et barach et iep̄te et samuel. et eruit uos de manu inimicor; uestror; per circuitū. et habitastis cōfidenter. Uidentes aut; qđ naas rex filior; ammon uenisset aduersus uos dixistis mihi. nequa q̄ sed rex impabit nobis cū dñs deus uestr; regnaret in uobis. Nūc ergo p̄sto est rex uester quē elegistis et petistis. Ecce dedit uobis dñs regē. Si timueritis dñm et seruiueritis ei: et audieritis uocē eius. et nō exaspaueritis os dñi: eritis et uos: erit rex q̄ imperat uobis sequentes dñm deū uestrū. Si aut; nō audieritis uocem dñi. sed exasperaueritis sermones eius et man⁹ dñi sup uos et sup pres uestros. Sed et nūc state et uidete re istā grandē quā factururus est dñs in cōspectu uestro. Nūquid nō messis tritici est hodie. Inuocabo dñm et dabit uoces et pluias: et scietis et uidebitis qz grāde malū feceritis uobis in cōspectu dñi petētes sup uos regē. Et clamauit samuel ad dñm et dedit dñs uoces et pluias in illa die. Et timuit ois ppl̄s nimis dñm et samuelem. et dixit uniuersus ppl̄s ad samuelem. Ora pro seruis tuis ad dñm deū tuū ut nō moriamur. Addidimus enī uniuersis peccatis n̄ris malū ut peterem⁹ nos uos regē. Dixit aut; samuel ad pplm. Nolite timere. Uos fecistis uniuersus malū hoc. Uerunt n̄ nolite recedere a tergo dñi: sed seruite dño in omni corde uestro. et nolite declinare post uana q̄ nō p̄derunt uobis neq; eruēt uos: qz uana sūt et nō derelinquet dñs pplm suū p̄pter nomē suū magnum: quia iurauit dominus facere uos sibi populū. Absit aut; a me hoc peccatum in domino ut cesset

et collocauit eos in loco hoc. Qui oblitus sunt dñi dei sui. et tradidit eos in manus sifare magistri militie asoz. et in manu philistinor; et in manu regis moab et pugnauerūt aduersus eos. Postea aut; clamauerunt ad dñm et dixerunt. Peccauimus: qz dereliquimus dñm et seruiuimus baalim et astaroth. Nūc ergo erue nos de manu inimicor; nostror; et seruiem⁹ tibi. Et misit dñs ierobal et badā et barach et iep̄te et samuel. et eruit uos de manu inimicor; uestror; per circuitū. et habitastis cōfidenter. Uidentes aut; qđ naas rex filior; ammon uenisset aduersus uos dixistis mihi. nequa q̄ sed rex impabit nobis cū dñs deus uestr; regnaret in uobis. Nūc ergo p̄sto est rex uester quē elegistis et petistis. Ecce dedit uobis dñs regē. Si timueritis dñm et seruiueritis ei: et audieritis uocē eius. et nō exaspaueritis os dñi: eritis et uos: erit rex q̄ imperat uobis sequentes dñm deū uestrū. Si aut; nō audieritis uocem dñi. sed exasperaueritis sermones eius et man⁹ dñi sup uos et sup pres uestros. Sed et nūc state et uidete re istā grandē quā factururus est dñs in cōspectu uestro. Nūquid nō messis tritici est hodie. Inuocabo dñm et dabit uoces et pluias: et scietis et uidebitis qz grāde malū feceritis uobis in cōspectu dñi petētes sup uos regē. Et clamauit samuel ad dñm et dedit dñs uoces et pluias in illa die. Et timuit ois ppl̄s nimis dñm et samuelem. et dixit uniuersus ppl̄s ad samuelem. Ora pro seruis tuis ad dñm deū tuū ut nō moriamur. Addidimus enī uniuersis peccatis n̄ris malū ut peterem⁹ nos uos regē. Dixit aut; samuel ad pplm. Nolite timere. Uos fecistis uniuersus malū hoc. Uerunt n̄ nolite recedere a tergo dñi: sed seruite dño in omni corde uestro. et nolite declinare post uana q̄ nō p̄derunt uobis neq; eruēt uos: qz uana sūt et nō derelinquet dñs pplm suū p̄pter nomē suū magnum: quia iurauit dominus facere uos sibi populū. Absit aut; a me hoc peccatum in domino ut cesset

Regum I

orare p̄ vobis. et doceto vos viā bonā et
rectā. Igit̄ timete dñm: et seruite ei in
veritate et ex toto corde v̄ro. Quidistis
enī magnifica q̄ in vob̄ gesserit dñs. Si
p̄seueraveritis in malicia: et vos ⁊ rex
v̄ster p̄ter peribitis.

XIII

Alius vnus anni erat saul cuz
regnare cepisset: duob̄ aut̄ an-
nis regnavit sup̄ isrl. Et elegit
sibi saul tria milia de israel. Et erāt cum
saul duo milia in machmas ⁊ in monte
bethel: mille aut̄ cū ionatha in gabaa be-
niamī. Porro ceterū pplm remisit vnū
quēq̄ in tabnacula sua. Et percussit iona-
thas stationē philistinor̄ q̄ erat ī gabaa
qd̄ cum audissent philistīm saul cecinit
buccina in oī terra dicēs. Audiāt hebrei.
Et vniverſus israel audiuit. huiusce mo-
di samā. percussit saul statōez philistinor̄.
Et erexit se israel aduersus philistīm.
Clamavit ergo ppl̄s post saul in galgala
⁊ philistīm congregati sunt ad preliandū
cōtra israel. triginta milia currū: et sex
milia equitū. ⁊ reliquū vulg⁹ sicut are-
na q̄ est in litore maris plurima. Et ascē-
dentes castrametati sunt in machmas
ad orientē bethauē. Qd̄ cū vidissent vi-
ri israel se ī arto positos (afflict⁹ eī erat
ppl̄s) abscederūt se in speluncis ⁊ in ab-
ditis: in petris q̄ ⁊ in antris ⁊ in cister-
nis. Hebrei autē trāsierunt iordanē in
terrā gad ⁊ galaad. Cūq̄ adhuc esset
saul in galgala: vniverſus ppl̄s p̄terri-
tus est qui seq̄batur eū. Et expectavit se-
ptē dieb̄ iuxta placitū samuelis. et non
venit samuel in galgala. Dilapsusq̄ est
ppl̄s ab eo. At ergo saul. Afferte mihi
holocaustū ⁊ pacifica. Et obtulit holocau-
stum. Cūq̄ poplesset offerēs holocaustuz
ecce samuel veniebat. et egressus ē saul
obnīā ei vt saluaret eum. Locutusq̄ est
ad eū samuel. Quid fecisti. R̄ndit saul.
Quia vidi q̄ ppl̄s dilaberet a me: et tu
nō veneras iuxta placitos dies. Porro
philistīm congregati fuerāt in machmas
dixi. Nunc descendēt philistīm ad me
in galgala: ⁊ faciē dñi nō placavi. Necesse-
ritate impulsus obtuli holocaustum dño.

Dixitq̄ samuel ad saul. Stulte egisti
nec custodisti mādata dñi dei tui que p̄-
cepi tibi. Qd̄ si nō fecisses: iā nunc p̄pa-
rasset dñs regnū tuuz sup̄ israel in lem-
piternū. Sed nequaq̄ regnū tuū vltra
psurget. Quesiuit dñs sibi virum iuxta
cor suū ⁊ p̄cepit ei dñs vt esset dux sup̄
pplm suū eo q̄ nō seruaueris que p̄cepit
dñs. Surrexit autē samuel et ascendit
de galgalis in gabaa beniamin. Et reliq̄
ppl̄i ascenderunt post saul obnīā ppl̄o q̄
expugnabant eos vementes de galgala
in gabaa in colla beniamin. Et recensu-
it saul pplm qui inuenti fuerāt cum eo
quasi sexcentos viros: ⁊ saul ⁊ ionathas
filius eius populuscq̄ qui inuentus fue-
rat cū eis erat in gabaa beniamin. Por-
ro philistīm conledebant in machmas
Et egressi sunt ad prelianduz de castris
philistinor̄ tres cunei. Unus cuneus
p̄gebat contra viam effraim ad terram
saul. Porro alius ingrediebatur p̄ viā
bethoron. Tercius autem v̄terat se ad
iter terminū in terra sabaa imminentis
vallis seboim cōtra desertum. Porro sa-
ber ferrarius nō inueniebatur in omni
terra israel. Cauent autē philistīm: ne
forte facerēt hebrei gladium aut lanceā.
Descendebat q̄ oīs israel ad philistīm
vt acueret vnusquisq̄ vomerē suum. et
ligonē ⁊ securum ⁊ tridentē ⁊ sarculum
Retule itaq̄ erāt acies vomerū et ligo-
num ⁊ tridentū ⁊ securū vsq̄ ad simu-
lū corrigendū. Cūq̄ venisset dies pl̄ij
nō est inuentus ensis ⁊ lancea in manu
totius ppl̄i q̄ erat cū saul ⁊ ionatha exce-
pto saul ⁊ ionatha filio eius. Egressa est
autē statio philistīm vt transcenderent
in machmas.

XIII

Accidit in quadā die vt dice-
ret ionathas filius saul ad adole-
scentē armigerū suum. Ceni ⁊ transea-
mus ad stationem philistinor̄: que est
trans locum illum. Patri autē tuo hoc
ipsum non indicauit. Porro saul mora-
batur in extrema parte gabaa sub ma-
logranato que erat in agro gabaa. Et
erat populus cum eo quasi sexcentorū

viroz. Et achias filius achitob fratris
iebatod filij phineel qui ortus fuerat ex
heli sacerdote dñi in sylo: portabat ephod
Sed et ppls ignorabat q̄ isset ionathas
Erāt autē inter ascensus p̄ q̄s mtebat
ionathas trāsire ad statione philistinorū
eminentes petere ex vtracq̄ pte et q̄si in
modū dentū scopuli hinc inde p̄rupti.
Nōmē vni ioseph: et nomen alteri sene.
Unus scopulus p̄minēs ad aquilonē
ex aduerso machmas: et alter ad meri/
diem p̄ gabaa. Dixit autē ionathas ad
adoleſcentē armigerū suū. Veni trās
eamus ad stationē incircumcisoz horū.
si forte faciat dñs p̄ nobis. q̄ nō est dño
difficile saluare vel i multis vel i paucis.
Dixitq̄ ei armiger suus. Fac oia q̄ pla/
cent aīo tuo. Perge q̄ cupis: et ero te/
cū vbi cūq̄ volueris. Et ait ionathas.
Ecce nos trāsimus ad viros istos. Cū/
q̄ apparuerim⁹ eis: si taliter locuti fue/
rint ad nos: manete donec veniam⁹ ad
ros: stemus in loco nō nec ascendam⁹
ad eos. Si autē dixerit ascēdite ad nos
ascendam⁹ ad eos. q̄ tradidit eos dñs
in manib⁹ nostris. Hoc erit nob̄ signū
Apparuit igit̄ vterq̄ stationi philistinorū
Dixeruntq̄ philistim. En hebrei egre/
diunt de cauernis in quibus abscondi/
ti fuerant. Et locuti sunt viri de statio/
ne ad ionathan et ad armigerū eius: dixē/
runtq̄. Ascēdite ad nos et ostendemus
vobis rē. Et ait ionathas ad armigerū
suū. Ascendam⁹. Sequere me. Tradi/
dit enī dñs eos in manus israel. Ascen/
dit autē ionathas manib⁹ et pedib⁹ re/
ptans. et armiger ei⁹ post eū. Itaq̄ cū
vidissent faciē ionathas: alij cadebāt ante
ionathan. alios armiger ei⁹ interficiebat
sequēs eū. Et facta est plaga prima quā
percussit ionathas et armiger ei⁹ q̄si vigin/
ti viroz: in media pte iugeris. quā par/
tūm in die arare p̄suevit. Et factus est
miraculū in castris et p̄ agros. Sed et
oīs populus stationis eoz q̄ ierant ad p̄/
dandum obstupuit: et cōturbata sunt ca/
stra. Et accidit ē si miraculū a deo. Et
respexerūt speculatores saul qui erāt in

gabaa beniamin. Et ecce multitudo p̄/
strata: et huc illucq̄ diffugiens. Et ait
saul p̄plo q̄ erat cū eo. Requite et videte
q̄s abierit ex nobis. Cūq̄ requisissent:
reperitū est nō adesse ionathan et armi/
gerū eius. Et ait saul ad achia. Applica
arcā dñi. Erat enī ibi arcā dñi in die illa
cū filijs israel. Cūq̄ loqueret saul ad sa/
cerdotē tumult⁹ magnus exortus est i
castris philistinorū. Crescebatq̄ paula/
tim et clar⁹ resonabat. Et ait saul ad sa/
cerdotē. Cōtrahe manum tuā. Concla/
mauit autē saul et oīs ppls q̄ erat cū eo
et venerūt vsq̄ ad locū certaminis. Et
ecce versus fuerat gladius vniuscuiusq̄
ad primum suū: et cedes magna nimis
Sed et hebrei qui fuerāt cum philistim
heri. et nudius tertius ascenderātq̄ cum
eis in castris. et reuerſi sūt vt essent cū
israel et his qui erāt cū saul et ionathas
Dēs q̄q̄ israelite qui se absconderāt in
monte effraim. audientes q̄ fugissent
philistei: sociauerūt se cum suis in p̄lio.
Et erāt cum saul q̄si decē milia viroz. et
saluauit dñs deus israel in die illa. Pu/
gna autē puenit vsq̄ ad bethauē. Et vi/
ri israel sociati sunt sibi in die illa. Adiu/
rauit autē saul p̄plm dicens. Maledictus
vir q̄ comederit panē vsq̄ ad vespere
donec vlciscar de inimicis meis. et non
māducauit vniuersus ppls panē. Dil/
q̄ terre vulgus venit in saltus in q̄ erat
mel sup̄ faciē agri. Ingressus ē itaq̄ po/
pulus saltū et apparuit fluens mel: nul/
lusq̄ applicuit manum ad os suū. Ti/
mebat enim populus iuramentū. Por/
ro ionathas nō audierat cum adiura/
ret pater eius populū. Extenditq̄ sum/
mitatē virge quam habebat in manu et
intinxit in fauū mellis. Et cōuertit ma/
num suā ad os suū. et illuminati sunt
oculi eius. Respondensq̄ vnus de popu/
lo ait. Iureiurando constrinxit pater
tuus populum dicens. Maledictus vir
qui comederit panem hodie. Defecerat
autem populus. Dixitq̄ ionathas.
Turbauit pater meus terram. Cidit
suis ipsi: quia illuminati sunt oculi mei

Regum I

eo quod gustauerim paululā de melle isto
quodromag: si comedisset populus de pda ini-
micorum suorum quā repperit. Nōne maior
plaga facta fuisse in philistim. Percus-
se: ut in die illa philisteos a machmis
usque in haylon. Defatigatus est autem populus
nimis. et reversus ad predam tulit oves
et boues. et vitulos et mactauerunt in ter-
ra. Comeditque populus cum sanguine. Nuncia-
uerunt autem sauli dicentes quod populus peccasset
domino comedens cum sanguine. Qui ait. Pre-
uaricati estis. Voluite ad me iam nunc sa-
rum grade. Et dixit saul. Dispergamini in
vulgus et dicite eis: ut adducat ad me
vnu quisque bouem suum et arietem: et occidite su-
per istud et vescimini: et non peccabitis domino
comedentes cum sanguine. Adduxit itaque
ois populus vnuquisque bouem in manu sua usque
ad noctem et occiderunt ibi. Edificauit autem
saul altare domino. Tuncque primum cepit edi-
ficare altare domino. Et dixit saul. Irruam
super philisteos nocte: et vastem eos usque
donec iluceat mane nec relinquam uisum
eis virum. Dixitque populus. Omne quod lo-
quutus es tibi videtur in oculis tuis: fac. Et ait sa-
cerdos. Accedamus huc ad deum. Et con-
sultauit saul dominum dicens. Num persequar philis-
timum. Si trades eos in manu israel. Et
non respondit ei in die illa. Dixitque saul. Ap-
plicate huc vniuersos angulos populi et
scitote et videte per quem acciderit hoc pec-
catum hodie. Quia dicit dominus saluator israel: quia
si per ionathā filium meum factum est: absque re-
tractōe morietur. Ad quod nullus tradidit
ei de omni populo. Et ait ad vniuersum is-
rael. Sepamini vos in parte vna: et ego
cum ionathā filio meo ero in parte altera.
Responditque populus ad saul. Quod bonum tibi vi-
detur in oculis tuis fac. Et dixit ad dominum
deus israel. Domine deus israel da iudicium quod
est quod non responderis seruo tuo hodie. Si in
me autem in ionathā filio meo est iniūctas
hec. da ostensionem. Aut si hec iniūctas est
in populo tuo: da sanctitatem. Et deprehensus
est ionathas et saul: populus autem exiuit.
Et ait saul. Mittite sortem inter me et in-
ter ionathan filium meum. Et captus
est ionathas. Dixit autem saul ad ionathā

Indica mihi quod feceris. Et indicauit ei
ionathas: et ait. Gustas gustavi in sum-
mitate virge que erat in manu mea pau-
lulum mellis. Et ecce ego morior. Et
ait saul. Nec faciat mihi deus et hec ad-
dat: quia morte morieris ionathā. Dixit
que populus ad saul. Ergo ne ionathas
morietur: quia fecit salutem hanc magnam
in israel. Hoc nephas est. Quia dicit dominus: si ce-
ciderit capillus de capite eius in terram
quia cum deo operatus est hodie. Libe-
rauit ergo populus ionathan ut non mor-
reretur. Recessitque saul nec persecutus est
philistim. Porro philistim abierunt in
loca sua. Et saul confirmato regno super is-
rael pugnabat per circumitum aduersus om-
nes inimicos eius. Amos et filios am-
mon et edom et reges soba et philiste-
os. et quocumque se verterat: superabat. Con-
gregatoque exercitu percussit amalech et e-
ruit israel de manu vastatorum eius. Fue-
runt autem filii saul: ionathas et iesui et mel-
chisua. Et nomina duarum filiarum eius. no-
men primogenite merob. et nomen mi-
noris michol. et nomen uxoris saul achi-
noem filia achimaas. Et nomen principis
militie eius abner filius ner: patruelis
saul. Porro cis fuit pater saul. et nec pa-
ter abner filius abiel. Erat autem bellum po-
tens aduersum philisteos: omnibus die-
bus saul. Nam quemcumque viderat saul
virum fortem et aptum ad prelium: sociabat
eum sibi.

XV
Dixit samuel ad saul. Ne mi-
sit dominus ut ungeret te in regem super
populum eius israel. Nunc ergo audirecem
domini. Nec dicit dominus exercituum. Recensui
quemcumque fecit amalech israeli. quod resti-
tuit ei in via cum ascenderet de egypto. Nunc
ergo vade et percute amalech et demolire
vniuersam eius. Non parcas ei et non occupi-
seas ex rebus ipsius aliquid. sed interfice avi-
ro usque ad mulierem: et puulum atque lacten-
tem bouem et ouem. camelum et asinum. Prece-
pit itaque saul populo: et recesserunt eos quasi
agnos ducenta milia pedum: et decem milia
virorum iuda. Cumque venisset saul usque ad ci-
uitatem amalech. retedit insidias in torrente

... dissillabu: u est h' d' so-
nas s' iacobu gaud

euila f jar. gaud

Dixitq; saul cineo. Abite recedite: atq;
discedite ab amalech: ne forte inuoluā
te cū eo. Tu enī fecisti misericordiā cū
oībus filijs israel cū ascenderēt de egypto.
Et recessit cineo de medio amalech
Percussitq; saul amalech ab euila do:
nec venias surq; est e regione egypti. Et
apprehēdit agag regē amalech viuū.
De autē vulg' interfecit in ore gladij. et
pep̄cit saul et p̄pls agag. et optimis gregi
bus ouū et armētoꝝ et vestib; et anetib;
et vniuersis q̄ pulcra erāt: nec voluerūt
disp̄dere ea. Quicq; ḡ vile fuit et repro
bū: demoliti sunt. Factū est autē verbū
dñi ad samuel dicēs. Veniet me q̄ cō/
stituerim saul regē: q̄ de reliq̄t me et ver
ba mea ope nō impleuit. Cōristatusq;
est samuel: et clamauit ad dñm tora no
cte. Cūq; de nocte surrexisset samuel vt
iret ad saul mane: nunciatū est samuēli
eo q̄ venisset saul i carmelū. et erexisset
sibi fornicē triūphalē et reuersus trāsī
set descēditq; in galgala. Venit ḡ sa
muel ad saul. et saul offerebat holocaus
tū dño de inicitis p̄daz q̄ attulerat ex a/
malech. Et cū venisset samuel ad saul: di
xit ei saul. Bñdicit' tu dño. Impleui ver
bū dñi. Dixitq; samuel. Et q̄ est hec vox
gregū q̄ resonat i aurib; meis: et armē
toꝝ quā ego audio. Et ait saul. De ama
lech adduxerūt ea. Pep̄cit enī p̄pls me/
liorib; ouib; et armentis vt imolarent
dño deo tuo: reliq; nō occidem'. Ait autē
samuel ad saul. Sine me: indicabo tibi
q̄ locut' sit dñs ad me nocte. Dixitq; ei
Loq̄re. Et ait samuel. Nōne cū puulus
esses in oculis tuis: caput in tribub; isrl
factus es. Unxitq; te dñs in regē sup is
rael. et misit te dñs i viā: et ait. Gade et
interfice peccatores amalech et p̄gnas
bis p̄ eos vsq; ad interniciōz eoz. Qua
re ḡ nō audisti vocē dñi: s; versus ad p̄/
dā es. et fecisti maluz in oculis dñi: Et
ait saul ad samuelē. Imo audiui voces
dñi: et ambulauī in viā p̄ quā misit me
dñs. et adduxi agag regē amalech: et a/
malech interfeci. Tulit autē de preda po
pulus oues et boues p̄mitias eozū que

tesa sūt vt imolet dño deo suo in galga
lis. Et ait samuel. Nunq̄d vult dñs ho/
locusta et victimas et nō potius vt obe
diatur voci dñi. Melior est enim obediē
tia q̄ victimae: et auscultare magis q̄ of
ferre adipem arietis. quoniā quasi pecca
tū arioladi est repugnare. et quasi scelus
idolatrie nolle acquiescere. Pro eo ḡ q̄
abiecisti sermonē dñi abiecit te dñs ne
sis rex. Dixitq; saul ad samuelē. Pecca
ui: q̄ preuaricatus sum sermone dñi et
verba tua timēs populū: et obediēs voci
eoz. Sed nūc porta q̄so peccatū meū et
reuertere mecum vt adore dñm. Et ait
samuel ad saul. Nō reuertar tecum. q̄
piecisti sermonē dñi et piecit te dñs: ne
sis rex sup israel. Et p̄uersus est samuel
vt abiret. Ille autē apprehēdit summita
tē pallij eius q̄ et scissa est. et ait ad eū sa
muel. Scidit dñs regnū israel a te ho/
dier tradidit illud primo tuo meliori te
Porro triūphator in isrl nō peccet et pe
nitidine nō flectet. Neq; enī hō est vt
agat p̄niam. Ait ille. Peccaui. Sed
nūc honora me corā seniorib; ppli mei et
corā israel. et reuertere mecum vt adorem
dñm deū tuū. Reuersus ergo samuel.
secutus est saulē. Et adorauit saul dñm
Dixitq; samuel. Adducite ad me agag
regē amalech. Et oblatus ē ei agag p̄n
guissimus tremēs. Et dixit agag. Sicut
cine sepat amara moze: Et ait samuel.
Sicut fecit absq; liberis mulieres gladi
tu'. sic absq; liberis erit inter mulieres
mater tua. Et in frustra: cōcidit eū samu
el corā dño in galgalis. Abijt autē samu
el in ramatha: saul vero ascēdit in domū
suā in gabaā. Et nō vidit samuel vltra
saul vsq; i diē mortis sue. Veruntamē
lugebat samuel saul. quoniā dominum
penitebat q̄ cōstituisset regem saul sup
israel.

XVI
Dixitq; dñs ad samuelē. Usque
q̄ tu luges saul cū ego piecerim
eum ne regnet sup isrl. Imple
cornu tuū oleo: veni vt mitrā te ad isai
bethleemite. Prouidi ei i filijs ei' mihi
regē. et ait samuel. Quō vadā? Audiet

Regum I

enī saul ⁊ interficiet me. Et ait dñs. **U**ltimū de armēto tolles in manu tua: ⁊ dicēs. Ad immolandū dño veni. Et vocab̄ isai ad victimā. Et ego ostendā tibi qđ facias. et vngeſ quemcūq; mōstrauero tibi. Fecit ḡ samuel sicut locutus est ei dñs. Venitq; in bethleē. Et ammirati sunt seniores ciuitat; occurētes ei. **D**ixerūtq; ei. Pacificus ne est ingressus tuus? Et ait. Pacificus. Ad imolandū dño veni. Sanctificamini: et venite mecū vt immolē. Sanctificauit ḡ isai filios ei⁹ et vocauit eos ad sacrificiū. Cūq; ingressi essent vidit eliabz ait. Nū corā dño est xp̄s ei⁹? Dixit dñs ad samuelē. Ne respicias vultū eius. neq; altitudinē stature ei⁹: qm̄ abieci eū nec iuxta intuitū hoīs ego iudico. Nō enī videt ea que parent dñs aut̄ intuet̄ cor. Et vocauit isai amī nadab ⁊ adduxit eū corā samuele. Qui dixit. Nec hūc elegit dñs. Adduxit aut̄ isai samma: de q̄ ait. Ecclā hūc nō elegit dñs. Adduxit itaq; isai septē filios suos corā samuele. Et ait samuel ad isai. Non elegit dñs ex istis. dixitq; samuel ad isai. Nunqđ iam cōpleti sūt filij: Qui rōdit. Adhuc reliquus est puulus et pascit oves. Et ait samuel ad isai. Mitte et adduce eū. Nec ei discumbem⁹ priulq; huc ille veniat. Misit ḡ et adduxit eū. Erat aut̄ rufus ⁊ pulcher aspectu: decoraq; facie. Et ait dñs. Surge ⁊ vnge eū. Ip̄e est enī. Tulit ḡ samuel cornu olei: et vnxit eū in medio fratrū ei⁹. Et direct⁹ est spūs dñi a die illa in dauid: et deinceps. Surgensq; samuel abiit in ramatha. Spūs aut̄ dñi recessit a saul. et exagitat eū spūs neq; a dño. Dixerūtq; serui saul ad eū. Ecce spūs dñi malus exagitat te. Iubeat dñs noster rex et serui tui qui corā te sunt: querēt hominē scientē psallere cythara: vt qñ arripuerit te spūs dñi malus: psallat manu sua et leuius feras. Et ait saul ad seruos suos. Prouidete ergo mihi aliquē bñ psallentē: et adducite eū ad me. Et respondens vnus de pueris ait. Ecce vidi filium isai bethleemitem scientē psallere et fortissi-

mum robore. et virū bellicosum et prudentem in verbis et virū pulcrū: et dñs est cū eo. Misit ergo saul nūcios ad isai dicēs. Mitte ad me dauid filiū tuū qui est in pascuis. Tulit itaq; isai asinū plēnū panib; et lagenā vini. et hēdū de capris vnū: ⁊ misit p manū dauid filij sui saul. Et venit dauid ad saul. et stetit corā eo. At ille dilexit eū nimis: et fact⁹ est eius armiger. Misitq; saul ad isai dicēs. Stet dauid in pspectu meo. Inuenit enī gratiā in oculis meis. Igit̄ quicūq; spūs dñi mal⁹ arripiebat. saul dauid tollebat cytharā et pcutiebat manu sua. ⁊ refocillabat saul: et leuius habebat. Recedebat enī ab eo spūs malus. **XVII**
Congregantes autē philistim agmina sua in p̄liū uenerūt in sochoi iude. et castrametati sūt inter sochoi et acecha in finib; domim. Porro saul et viri israel cōgregati: uenerunt in ualle terebinthi. et direxerūt aciē ad pugnandū p̄ philistim. Et philistim stabāt sup montē ex pte hac: et israel stabat sup montē ex altera pte: vallisq; erat inter eos. Et egressus ē vir spurius de castris philistinorū noie goliath de geth: altitudinis sex cubitorū ⁊ palmo. et cassis erea sup caput ei⁹. et lorica hamata induebatur. Porro pond⁹ lorice eius quinq; milia siclorū eris erat et ocreas ereas habebat in crurib; ⁊ clypeus et eus tegebat humeros eius. Hastile aut̄ haste eius erat q̄si liciatōriū terentiū. Ip̄m aut̄ ferrū haste eius sexcentos siclos habebat ferri. Et armiger ei⁹ antecedebat eū. Strāsq; clamabat aduersus phalangas israel ⁊ dicebat eis. Quare venistis parati ad plū. Nunqđ ego nō sum philisteus ⁊ vos serui saul. Eligite ex uobis virū ⁊ descendat ad singulare certamē. Si quiuerit pugnare mecū et pculserit me: erimus uobis serui. Si autem ego pualuero et pculsero eum: vos serui eritis et seruietis nobis. Et aiebat philisteus. Ego exprobraui agminibus israel hodie. Date mihi virum. Et inerat mecūm singulare

certamē. **A**udiēs autē saul et oēs israelite sermones philistei huiusmodi: stupebant et metuebāt nimis. **D**auid autē erat filius viri effraei: de quo supra dictū est. de bethleem iuda. cui nomen erat isai qui habebat octo filios. et erat vir in diebus saul iener et grandeuus inter viros. **A**bierūt autē tres filij eius maiores post saul in plū. **E**t noīa triū filioꝝ eius qui prererūt ad bellū. heliab primogenitus et secundus aminadab. tercius quēz samma. **D**auid autē erat minimus. **T**ribus ergo maioribus secutus saulē: abiit dauid et reuersus est a saul ut pasceret gregē patris sui in bethleem. **P**rocedebat vero philisteus mane et vespere et stabat quē draginta diebus. **D**ixit autē isai ad dauid filiū suū. **A**ccipe fratribus tuis ephi polente et decē panes istos: et curre in castra ad fratres tuos: et decē formellas casei. has deferas ad tribunū. **E**t fratres tuos visitabis: si recte agāt. et cū quibus ordinati sunt disce. **S**aul autē et illi et oēs filij israel in valle terebinthi pugnabāt aduersus philistinū. **S**urrexit itaque dauid mane: et cōmendauit gregeꝝ custodi et onustus abiit sicut p̄ceperat ei isai. **E**t venit ad locū magala et ad exercitū quē gressus ad pugna: vociferat⁹ erat in certamine. **D**irexerat enim aciē israel sed et philistinū ex aduerso fuerāt p̄parati. **D**erelinquens ergo dauid vasa que attulerat sub manu custodis ad sarcinas cucurrit ad locum certaminis. et interrogabat si omnia recte agerentur erga fratres suos. **A**ūq; adhuc ille loqueretur eis apparuit vir ille spurius ascendēs goliath nomine philiste⁹ de geth de castris philistinōꝝ. **E**t loquente eo hec eadē verba: audiuit dauid. **O**mnes autē israelite cū vidissent virū fugerūt a facie eius timētes eum valde. **E**t dixit vnusquispiam de israel. **N**ū vidisti virū hunc qui ascendit: **A**d exprobandū enim israel ascendit. **V**irū ergo qui percussit eū: ditabit reuertijs magnis. et filiā suā dabit ei. et domum patris eius faciet absque tributo in israel. **E**t ait dauid ad viros quē stabāt

secum dicens. **Q**uid dabis viro qui percussit philisteū hunc: et tulerit obprobriū de israel. **Q**uis est enim hic philiste⁹ incircumcisus qui exprobrauit acies dei viuētis. **R**eferebat autē ei populus eundem sermonē dicens. **H**ec dabit viro qui percussit eum. **Q**uod cum audisset heliab frater eius maior loquente eum cum alijs: iratus est cōtra dauid et ait. **Q**uare venisti et quare dereliquisti pauculas oues illas in deserto. **E**go noui superbiam tuā et nequitia cordis tui. quia ut videres preliū descendisti. **E**t dixit dauid. **Q**uid feci. **N**unquid nō verbum ē. **E**t declinavit paululū ab eo ad aliū. **D**ixit quē eundē sermonē. **E**t respondit ei populus verbū sicut prius. **A**udita sunt autē verba quē locut⁹ est dauid: et annunciata in cōspectu saul. **A**d quē cū fuisset adduct⁹ locutus est ei. **N**ō cōcidat cor cuiusquē in eo. **E**go seruus tuus vadā et pugnabo aduersus philisteū. **E**t ait saul ad dauid. **N**ō vales resistere philisteo isti. nec pugnare aduersus eū: quia puer es. **H**ic autē vir bellator est ab adolescentia sua. **D**ixit quē dauid ad saul. **P**ascebat seruus tuus patris sui gregē: et veniebat leo vel vrsus et tollebat arietē de medio gregis et persequabar eos et percutiebā eruebamque de ore eorū. **E**t illi cōsurgebant aduersus me: et apprehendebā mentū eorū et susfocabam. interficiebāque eos. **N**ā et leonem et vrsū interfeci ego seruus tu⁹. **E**rit igit et philisteus hic incircumcisus quasi vnus ex eis. **N**ūc vadā et auferaz obprobriū pli. **Q**uonia quis ē iste philisteus incircumcisus quē ausus est male dicere exercitui dei viuētis. **E**t ait dauid. **D**ñs quē eripuit me de manu leonis et de manu vrsi: ipse me liberabit de manu philistei huius. **D**ixit autē saul ad dauid. **G**lader dñs tecū sit. **E**t induit saul dauid vestimentis suis: et imposuit galeam eream sup capud eius: et vestiuit eū lorica. **A**c sanctus ergo dauid gladio eius sup vestem suā: cepit tentare si armatus posset incedere. **N**on enim habebat cōsuetudinē. **D**ixit quē dauid ad saul.

Regum I

Nō possum sic incedere: qz nō vsum ha-
beo. Et deposuit ea et tulit baculum su-
um quem semper habebat in manibus
et elegit sibi quinq; lympidissimos lapi-
des de torrente. et misit eos in peraz pa-
storale quā habebat secū. et funda manu
tulit. et pcessit aduersus philisteū. Ibat
aut philisteus incedēs et appropinquans
aduersum dauid. et armiger eius an eū
Cūq; insperisset eū philisteus et vidis-
set dauid. desperit eū. Erat aut adolescēs
rufus et pulcher aspectu. Et dixit philis-
teus ad dauid. Nunqd ego canis suz q
tu venis ad me cū baculo? Et maledixit
philisteus dauid in dñs suis. Dixitq; ad
dauid. Veni ad me et dabo carnes tuas
volatilib; celi et bestijs terre. Dixit autē
dauid ad philisteū. Tu venis ad me cū
gladio et hasta et clypeo: ego autē venio
ad te in noie dñi exercituū dei agminū
israel quib; exprobraisti hodie: et dabit te
dñs in manu mea et pcutiā te. et aufe-
ram caput tuū a te. Et dabo cadauera ca-
stroz philistim hodie volatilib; celi et be-
stijs terre: sciat ois terra. qz est dñs de-
us in israel et nouerit vniuersa ecclesia
hęc. qz non in gladio nec in hasta saluat
dñs. Ipius enī est bellū et tradet vos in
manus nēas. Cū ergo surrexisset philis-
teus et veniret et appropinquaret tra-
dauid: festinauit dauid et occurrit ad pu-
gnā ex aduerso philistei. Et misit manū
suā in perā: tulitq; vnū lapidē et funda
iecit. et circumducēs pcutit eū in fron-
te: et inhrus est lapis in fronte ei. et ce-
cidit in faciē suā sup terrā. Preualuitq;
dauid aduersum philisteū in funda et la-
pide: pcutitq; philisteū interfecit. Cū
q; gladiū nō haberet in manu dauid. cu-
currit et stetit sup philisteū: et tulit gla-
diū eius et eduxit eū de vagina sua et in-
terfecit eū psciditq; caput ei. Vidētes
aut philistim q mortuus esset fortissi-
mus eoz fugerūt. Et cōsurgētes viri is-
rael et iuda vociferati sunt. et persecuti
sunt philisteos vsq; dū veniret in vallē
et vsq; ad portas accharon. Ceciderunt
q; vulnerati de philistim in via sarim et

vsq; ad geth et vsq; ad accharon. Et re-
uertentes filij israel: postq; psecuti sunt
philisteos inuasēunt castra eoz. Assu-
mens autē dauid caput philistei: attulit
illud in hierusalē: arma vero eius posuit
in tabernaculo suo. Eo autē tpe q vide-
rat saul dauid egredientē cōtra philiste-
um: ait ad abner pncipē militie sue. De
qua stirpe descendit hic adolescēs. Dixit
q; abner. Cuius anima tua rex si noui.
Et ait rex. Interroga tu cui filius sit
iste puer. Cūq; regressus esset dauid p-
cusso philisteo: tulit eū abner et introdu-
xit corā saule: caput philistei habentē in
manu sua. Et ait ad eū saul. De qua p-
genie es o adolescēs. Dixitq; dauid. Fi-
lius serui tui isai bethleemite ego sum.

Et factū est cū plesset. XVIII
loqui ad saul: aia ionathas cōglu-
tinata est aie dauid et dilexit eū
ionathas qsi aiam suā. Tulitq; eū saul
in die illa. et nō cōcessit ei vt reuertere-
t in domū patris sui. Inierūt autē dauid
et ionathas sedus. Diligebat enim eū
quasi animā suā. Nam expoliavit se io-
nathas tunica qua erat indutus et de-
dit eam dauid et reliqua vestimēta sua
vsq; ad gladiū et arcum suū et vsq; ad
baldreū. Egrediebāt qz dauid ad omnia
quecūq; misisset eū saul et prudēter se
agebat. Posuitq; eū saul sup viros bel-
li: et acceptus erat in oculis vniuersi po-
puli: maximeq; in cōspectu famulorum
saul. Porro cū reuertere-
t pcutto philis-
teo dauid: et ferret caput eius in hieru-
salē. egressę sunt mulieres de vniuersis
vrbib; israel cantātes. chorozq; ducētes
in occursum saul regis in tympanis leti-
cie et in fistris: et pcinnebāt mulieres lu-
dētes atq; dicētes. Percussit saul mille
et dauid decē milia. Iratus est aut saul
nimis: et displicuit in oculis ei iste ser-
mo. Dixitq; Dederūt dauid decē milia
et mihi mille dederunt. Quid ei su pesti-
nisi solū regnū. Nō rectis ergo oculis
saul aspiciebat dauid a die illa et tem-
pore. Post diem autē alteram inuasit
spiritus dei malus saul. et prophetabat

in medio domus sue. David autē psalle-
 bat manu sua sicut p̄ singulos dies. Te-
 nebatq; saul lanceā ⁊ misit eā: putās q̄
 cōfigere posset dauid cū pariete. Et de-
 clinauit dauid a facie eius secūdo. Et ti-
 muit saul dauid eo q̄ esset dñs cū eo ⁊ a
 se recessisset. Amouit ḡ euz saul a se et
 fecit eū tribunū sup mille viros. Et egre-
 diebat et intrabat i cōspectu populi. In
 oibus q̄z vijs suis dauid prudēter age-
 bat: et dominus erat cum eo. Vidit itaq;
 saul q̄ prudens esset nimis ⁊ cepit ca-
 uere eū. Omnis autē israel et iuda dili-
 gebat dauid. Ipe autē ingrediebat et
 egrediebat ante eos. Dixitq; saul ad da-
 uid. Ecce filia maior merob. ipam dabo
 tibi vxorē: tantummō esto vir fortis et
 pliare bella dñi. Saul autē reputabat di-
 cens. Non sit manus mea in eo sed sit
 super eum manus philistinorū. Ait autē
 dauid ad saul. Quis ego sum: aut q̄ est
 vita mea. aut cognatio p̄ris mei in isra-
 el vt hā gener regis. Factū est autē tps
 cū deberet dari merob filia saul dauid:
 data ē hadrieli molathite vxor. Dilerit
 autē dauid michol filiā saul alteram. Et
 nunciatū est saul: et placuit ei. Dixitq;
 saul. Dabo eā illi vt fiat ei in scandalū et
 sit sup eū man⁹ philistinorū. Dixitq; saul
 ad dauid. In duabz gener me⁹ eris ho-
 die. Et mandauit saul seruis suis. Lo-
 qui mini ad dauid clam me dicētes. Ec-
 ce places regi ⁊ oēs serui eius diligūt te
 Nunc ḡ esto gener regis. Et locuti sunt
 serui saul in auribz dauid oīa verba hec.
 Et ait dauid. Nū parū videt vobis ge-
 nerū esse regis: Ego autē sum vir paup
 et tenuis. Et renunciauerūt serui saul
 dicentes. Huiuscemodi verba locutus
 est dauid. Dixit autē saul. Sic loquimi-
 ni ad dauid. Nō hz rex sponsalia: necesse
 nisi tm̄ centū p̄putia philistinorū: vt fi-
 at vltio de inimicis regis. Porro saul co-
 gitabat dauid tradere in manus philisti-
 norū. Cūq; renunciassent serui ei⁹ da-
 uid verba q̄ dixerat saul. placuit sermo i
 ocul⁹ dauid vt fieret gener regis. Et post
 paucos dies surgens dauid: abiit in ac-

charon cum viris qui sub eo erant et p-
 cussit ex philistim ducetos viros: et au-
 tulit eorū p̄putia et annumerauit ea regi
 vt esset gener eius. Dedit itaq; saul ei
 michol filiā suā vxorē. Et vidit saul ⁊ in-
 tellerit q̄ dñs essz cū dauid. Michol au-
 tē filia saul diligebat eū. Et saul magis
 cepit timere dauid. Factusq; est saul ini-
 micus dauid cūctis diebz. Et egressi sūt
 p̄ncipes philistinorū. A principio autem
 egressionis eorū prudentius se gerebat
 dauid q̄ oēs viri saul. et celebre factum
 est nomē eius nimis.

XIX
Incutus ē autē saul ad ionathā
 filiū suū ⁊ ad oēs seruos suos
 vt occiderēt dauid. Porro iona-
 thas filius saul diligebat dauid valde.
 Et indicauit ionathas dauid dicēs. Que-
 rit saul p̄ meus occidere te. Qua p̄: o-
 pter obserua te queso mane. ⁊ manebis
 clam et absconderis. Ego autē egrediēs
 stabo iuxta patrē meum in agro vbi cūq;
 fuerit. et ego loquar de te ad patrē meū
 et quodcūq; videro nunciabo tibi. Lo-
 cutus est ergo ionathas de dauid bona
 ad saul patrē suū. Dixitq; ad eum. Ne
 pecces rex in seruū tuum dauid. q̄ non
 peccauit tibi: et opera eius bona sunt ti-
 bi valde. et posuit animaz suā in manu
 tua et percussit philistēū. et fecit dñs salu-
 tem magnam vniuerso israeli. Clidisti
 et letatus es. Quare ergo peccas in san-
 guine innoxio interficiēs dauid qui est
 absq; culpa. Quō cū audisset saul: placa-
 tus voce ionathas iurauit. Viuit dñs: q̄
 nō occidēs. Vocauit itaq; ionathas da-
 uid et indicauit ei oīa verba hec. Et in-
 troduxit ionathas dauid ad saul: et fuit
 ante eū sicut erat lxxi ⁊ nudius tertius.
 Notū est autē rursuz bellū: et egressus
 dauid pugnavit aduersuz philistim p-
 cussitq; eos plaga magna: et fugerunt a
 facie eius. Et factus est spiritus domi-
 ni malus in saul. Sedebat autē in to-
 mo sua et tenebat lanceam. Porro da-
 uid psallebat in manu sua. Misusq; est
 saul configere dauid lancea in pariete.
 Et declinavit dauid a facie saul. Lancea

lxxi. Scandalū q̄e significat ipar-
 toem pedis ad lapidē ⁊ aliquid
 h̄mō: q̄ facit hominem ruere. Re-
 quire i summa Antho. p̄te. 2. 6. A
 s. q. l. Ang. l. Siluest. 7.
 In duabz gener me⁹ eris: ⁊ aliq̄ die.
 libris additur. neq; s̄m̄ est ⁊ he-
 bzeo. nec ē de textu. vñ h̄c ē s̄m̄
 s̄ hebreos. In duabz filiabz meis
 eris gener me⁹. q̄e in p̄ma fu-
 isti gener me⁹. q̄tu ad sponsalia
 ⁊ et in sc̄da eris gener me⁹. q̄tu
 ad sponsalia ⁊ et matrimoniu sepe
 .q. d. vtrūq; redit tibi ad honore
 ⁊ et ideo debet te mag⁹ oppone-
 adūfariis meis?

Regum I

autem casso vulnere perlata est in pariete: et dauid fugit et saluatus est nocte illa. **V**isit ergo saul satellites suos nocte in domum dauid ut custodiret eum et interficeret mane. **Q**uod cum annunciaisset dauid michol uxori sua dicens. **N**isi salua ueris te nocte hac cras morieris: deposuit eum per fenestram. **P**orro ille abiit et aufugit: atque saluatus est. **L**ulit autem michol staturam: et posuit eam super lectum et pelle pilosam: caprarum posuit ad caput eius: et operuit eam vestimentis. **V**isit autem saul apparitores qui raperent dauid: et responsum est quod egrotaret. **R**ursumque misit saul nuncios ut viderent dauid dicens. **A**fferte eum ad me in lecto ut occidat: **L**uncq; uenissent nuncios inuentum est simulacrum super lectum: et pelle caprarum ad caput eius. **D**ixitque saul ad michol. **Q**uare sic illulisti michi et dimisisti inimicum meum ut fugeret: **E**t respondit michol ad saul. **Q**uia ipse locutus est michi dicens. **D**imitte me alioquin interficiam te. **D**auid autem fugiens saluatus est: et uenit ad samuelem in ramatha. **E**t nunciavit ei omnia quae fecerat sibi saul. **E**t abierunt ipse et samuel: et morati sunt in maioth. **N**unciatum est autem sauli a diebus tibus. **E**cce dauid in maioth in ramatha. **V**isit ergo saul lictores ut raperent dauid. **Q**ui cum uidissent cuneum prophetarum uaticinantium et samuelem stantem super eos: factus est etiam spiritus domini in illis: et prophetare ceperunt etiam ipsi. **Q**uod cum nunciatum esset sauli: misit et alios nuncios. **P**rophetauerunt autem et illi. **E**t rursum misit saul tercios nuncios qui et ipsi prophetauerunt. **E**t iratus iracundia saul: abiit etiam ipse in ramatha et uenit usque ad cisternam magnam que est in sochoth. **E**t interrogauit et dixit. **I**n quo loco sunt samuel et dauid? **D**ictumque est ei. **E**cce in maioth sunt in ramatha. **E**t abiit in maioth in ramatha. **E**t factus est etiam super eum spiritus domini: et ambulauit ingrediens: et prophetauit usque dum ueniret in maioth in ramatha. **E**t expoliauit etiam ipse se vestimentis suis: et prophetauit cum ceteris coram samuele: et cecinit nudus tota die illa et

nocte. **U**n et exiit puerbius. **N**am et saul inter prophetas.

CXX
Agit autem dauid de maioth qui est in ramatha: ueniensque locutus est coram ionatha. **Q**uid fecit? **Q**ue est iniquitas mea et quod peccatum meum in patre tuo: quod querit animam meam? **Q**ui dixit ei. **A**bsit a te: non morieris. **N**eque enim faciet pater meus quicquam grande uel paruum nisi prius indicauerit michi. **H**uc ergo celauit a me patris mei sermo: non tantummodo. **N**equaquam enim erit istud. **E**t iurauit rursum. **D**auid. **E**t ille ait. **S**cit. **P**fecto pater tuus quod inueni gratiam in oculis tuis: et dicit. **N**eliat huius ionathas ne forte tristes. **Q**uinimo uiuit dominus et uiuit anima tua: quod uero tibi ut ita dicam: gratia ego morisque diuidimur. **E**t ait ionathas ad dauid. **Q**uodcumque dixerit michi anima tua: faciam tibi. **D**ixit autem dauid ad ionathan. **E**cce kalende sunt crastino et ego ex more sedere soleo iuxta reges ad uescendum. **D**imitte ergo me ut abscoder in agro usque uesperam diei tercie. **S**i respiciens requisierit me pater tuus: respondebis ei. **R**ogauit me dauid ut iret celeriter in bethleem ciuitatem suam: quod uictis me solenes ibi sunt uniuersis contribulibus suis. **S**i dixerit bene: pax erit seruo tuo. **S**i autem fuerit iratus: scito quod completa est malitia eius. **F**ac ergo misericordiam in seruum tuum: quod fedus domini me famulum tuum tecum inire fecisti. **S**i autem est iniquitas aliqua in me tu me interfice: ad patrem tuum ne introducas me. **E**t ait ionathas. **A**bsit hoc a me. **N**eque enim fieri potest ut si certe cognouero propter esse patris mei malitiam: de te non annuncie tibi. **R**esponditque dauid ad ionatham. **Q**uis renunciat michi si quid forte responderit tibi pater tuus? **D**ure de me. **E**t ait ionathas ad dauid. **E**leni et egrediamur foras in agrum. **C**umque exissent alio in agrum: ait ionathas ad dauid. **D**omine deus israel si inuestigauero sententiam patris mei crastino uel perendie: et tale quid boni fuerit super dauid et non statim misero ad te et notum tibi fecero: hoc faciat deus ionathae

et hoc augeat. Si autem perseveraverit peccatis
mei malicia adversum te: reuelabo aurem
tuam et dimittam te ut vadas in pace: et sic
dominus tecum sicut fuit cum patre meo. Et si vi-
xero facies mihi misericordiam domini: si ve-
ro mortuus fuero non auferes misericor-
diam tuam a domo mea usque in sempiternum.
Aut si non fecero quoniam eradicauerit dominus in-
imicos dauid: nunquamque de terra aufe-
rat ionathan de domo sua: et requirat dominus
de manu inimicorum dauid. Depigit ergo
ionathas sedum cum domo dauid. Et requi-
sit dominus de manu inimicorum dauid. Et
addidit ionathas terrare dauid eo quod di-
ligeret illum. Sicut enim animam suam: ita dili-
gebat eum. Dixitque ad eum ionathas. Cras
kalende sunt: et requireris. Require enim
sessio tua usque per eandem. Descendes ergo fe-
stinus et venies in locum ubi celandus es: in
die quoniam operari licet et sedebat iuxta lapidem
cui nomen est ezel. Et ego tres sagittas
mittam iuxta eum: et iaciam quasi exerceres me ad
signum. Mittamque tres puerum dicens ei. Vade
et affer mihi sagittas. Si dixerero puero
ecce sagitte intra te sunt: tolle eas. tu ve-
ni ad me: quia par tibi est et nihil est mali vi-
uit dominus. Si autem sic locutus fuero puero:
ecce sagitte ultra te sunt: vade in pace: quia
dimisi te dominus. De verbo autem quod locutus
fui ego et tu: sic dominus inter me et te usque
in sempiternum. Abscondit enim est dauid in
agro et venerunt kalende. et sedit rex ad co-
medendum panem. Cumque sedisset rex super
cathedram suam secundum consuetudinem quam erat iux-
ta parietem: surrexit ionathas et sedit ab-
ter ex latere saul: vacuusque apparuit locus
dauid. et non est locutus saul quicquam in die il-
la. Cogitabat enim quod forte euenisset ei ut
non esset mundus nec purificatus. Cumque illu-
xisset dies secunda post kalendas: rursus ap-
paruit vacuus locus dauid. Dixitque saul
ad ionatham filium suum. Cur non venit fili-
us isai neheri nec hodie ad descendendum. Respon-
ditque ionathas sauli. Rogauit me obni-
re ut iret in bethleem: et ait. Dimitte me
quoniam sacrificium solenne est in ciuitate mea
hodie: et de fratribus meis accersit me. Nunc
ergo si inueni gratiam in oculis tuis: vadam ci-

to et videbo fratres meos. Ob hanc causam
non venit ad mensam regis. Fratrem autem saul
adversum ionatham: dixit ei. Fili mulier:
ultra virum rapietis: nunquam ignoro quod di-
ligis filium isai in profusione tua: et in profusio-
ne ignominiose matris tue. Quibus enim
diebus quibus filius isai vixerit super terram: non
stabilieris tu neque regnum tuum. Itaque iam
nunc mitte et adduc eum ad me quia filius
mortuus est. Respondens autem ionathas sauli
patri suo ait. Quare morietur. Quid fe-
cit. Et arripuit saul lanceam ut percuteret
eum. Et intellexit ionathas quod diffinitum
esset a patre suo ut interficeret dauid. Sur-
rexit ergo ionathas a mensa in ira furoris: et
non comedit in die kalendarum secunda pa-
nem. Contristatus est enim super dauid eo quod con-
fudisset eum patre suo. Cumque illuxisset ma-
ne venit ionathas in agrum iuxta placitum
dauid: et puer puulus cum eo. Et ait ad
puerum suum. Vade et affer mihi sagittas
quas ego iacio. Cumque puer cucurrisset iecit
aliam sagittam trans puerum. Venit itaque
puer ad locum iaculi quod miserat ionathas.
Et clamauit ionathas post tergum pueri
et ait. Ecce ibi est sagitta pro ro ultra te.
Clamauitque iterum ionathas post tergum
pueri dicens. Festina velociter ne steteris.
Collegit autem puer ionathas sagittas: et ar-
tulit ad dominum suum et quod ageretur penitus
ignorabat. Tantummodo enim ionathas
et dauid rem nouerant. Dedit ergo iona-
thas arma sua puero: et dixit ei. Vade et
defer in ciuitatem. Cumque abisset puer sur-
rexit dauid de loco quem vergebat ad austrum
et cades prius in terram adorauit tercio.
Et osculantes se alterutrum fleuerunt pa-
riter: dauid autem amplius. Dixit ergo iona-
thas ad dauid. Vade in pace. Quocumque
iurauerim ambo in nomine domini dicentes.
dominus sit inter me et te: et inter semetipsum
et semetipsum usque in sempiternum. Et sur-
rexit dauid et abiit: sed et ionathas in-
gressus est ciuitatem.

XXI
Venit autem dauid in nocte ad achi-
melech sacerdotem. Et obstupu-
it achimelech eo quod venisset da-
uid: et dixit ei. Quare tu solus: et nullus est

Regum I

tecu. Et ait dauid ad achimelech sacer-
dote. Rex pcepit mihi sermonē et dixit
Nemo sciat rem ppter quā missus es a
me. et cuiusmodi pcepta tibi dederim.
Nā et pueris meis cōdixi in illū et illū lo-
cū. Nunc ergo si qd habes ad manū vel
quinqz panes da mihi aut quicqd inue-
neris. Et rīdens sacerdos ad dauid: ait
illi. Nō habeo laicos panes ad manū sed
tm panē sanctū. Si mundi sunt pueri:
maxime a mulieribz manducēt. Et rī-
dit dauid sacerdoti: et dixit ei. Et quidē
si de mulieribz agūt cōtinuimus nos ab
heri et nudius terci? qñ egrediebamur: et
fuerūt vasa pueroz sancta. Porro via
hec polluta est. sed et ipa hodie sanctifica-
bit in vasis. Dedit g̃ ei sacerdos sancti-
ficatū panē. Neqz enī erat ibi panis nisi
tm panes ppositoīs q̃ subleuati fuerāt
a facie dñi vt ponerentur panes calidi:
Erat aut̃ ibi vir quidā de seruis saul in
die illa intus i tabernaculo dñi. et nomē
eius wech idume? potentissim? pastoz
saul. Hic pascebat mulas saul. Dixit aut̃
dauid ad achimelech. Si habes hic ad
manū hastā aut gladiū da mihi: qz gla-
dium meū et arma mea nō tuli mecū.
Sermo enī regis vzebat. Et dixit sa-
cerdos. Ecce hic gladi? goliath philistei
quē pcussisti in valle terebinthi: est in-
uolut? pallio post ephor. Si istū vis tol-
lere tolle. Neqz enī hic est aliud absqz eo.
Et ait dauid. Nō est huic alter filis. Da
mihi eū. Surrexit itaqz dauid: et fugit
in die illa a facie saul et venit ad achis re-
gem geth. Dixerūtqz serui achis cū vi-
dissent dauid. Nunqd nō iste est dauid
rex terre. Nōne huic cantabāt p choros
dicētes. pcussit saul mille et dauid decē
milia? Posuit aut̃ dauid sermōes istos
in corde suo et extrinuit valde a facie a-
chis regis geth. Et mutauit os suū co-
ram achis: et collabebat inter man? eo-
rum. et impingebat in ostia porte: deflue-
bantqz saliuē ei? in barbaz. Et ait achis
ad seruos suos. Quidistis hominē infa-
num quare adduxistis eū ad me. An de-
sunt nobis furiosi: qz introduxistis istū

vt fureret me pnte. Dimittite illū hinc
ne ingrediat domū meā.

XXII
Sunt ergo dauid inde et fugit in
spelunē odollā. Quō cum audis-
sent fratres eius et oīs domus
patris ei? descenderūt ad eū illuc. Et cō-
uenerunt ad eū oēs q̃ erant in angustia
cōstituti. et oppressi ere alieno et amaro
aio et factus est eoz pnceps. Fueruntqz
cū eo qñ quadringenti viri. Et pfectus e-
dauid inde in maiphath q̃ est moab. et di-
xit ad regē moab. Maneat oro p̃ meus
et mater mea vobiscū donec sciaz qd fa-
ciat mihi deus. Et reliqt eos ante faciez
regis moab. Manserūtqz apud eū cun-
ctis diebz qbus dauid fuit in pfidio. Di-
xitqz gad ppheta ad dauid. Noli manere
in pfidio. Proficiscere et vade in terrā
iuda. Et p̃ctus est dauid et venit in sal-
tum areth. Et audiuit saul q̃ apparuit
set dauid et viri qui erāt cum eo. Saul
autē cū maneret in gabaa et esset in ne-
more qd est in rama. hastā manu tenēs
cunctiqz serui eius circumstantent eū ait
ad seruos suos qui assistebat ei. Audite
me nunc filij gemini. Nunqd omnibus
vobis dabit filius isai agros et vineas. et
vniuersos vos faciet tribunos et centu-
riones qm cōiurastis oēs aduersus me:
et nō est q̃ mihi renunciet. maxime cū et
filius meus sedus iunxit cū filio isai:
Nō est qui vicē meā doleat ex vobis nec
qui annūciat mihi eo q̃ suscitauerit fili?
meus seruū meū aduersum me infidiā-
tem mihi vsqz hodie. Rūdes aut̃ wech
idumeus qui assistebat. et erat primus
inter seruos saul. vidit inquit filiū isai i
nobe apud achimelech filiū achitob sa-
cerdotē. Qui cōsultuit p̃ eo dñm: et ci-
baria dedit ei. Sed et gladium goliath
philistei dedit illi. Visit ergo rex ad ac-
cerfiendū achimelech sacerdotē filium
achitob: et oēm domū patris eius sacer-
dotū qui erāt in nobe. Qui vniuersi ve-
nerunt ad regē. Et ait saul ad achime-
lech. Audi fili achitob. Qui respondit.
Presto sum dñe. Dixitqz ad eum saul.
Quare coniurastis aduersum me tu et

filii isai: et tradisti ei panes et gladium: et
consulisti pro eo dominum ut surgeret aduer-
sum me insidiat or usque hodie permanens:
Respondens quoque achimelech regi ait. Et quis in
omnibus seruis tuis sicut dauid fidelis et
gener regis: et propinquus ad imperium tuum et
gloriosus in domo tua. Nunc hodie cepi pro
eo consulere dominum. Absit hoc a me. Ne su-
spicet rex aduersum seruum suum re huius-
cemodi in vniuersa domo patris mei.
Non enim sciuit seruus tuus quicquam super
hoc negotio: vel modicum vel grande. Di-
xitque rex. Morte mozieris achimelech tu
et omnis domus patris tui. Et ait rex emis-
sarijs qui circumstabat eum. Couertimini
et interficite sacerdotes domini. Nam ma-
nus eorum cum dauid est sciens quod fugisset,
et non indicauerunt mihi. Noluerunt autem
serui regis extendere manus suas in sacer-
dotes domini. Et ait rex ad doech. Couerte
re tu et irruere in sacerdotes domini. Couersus
quoque doech idumeus irruit in sacerdotes
et trucidauit in die illa octogintaquing-
tuos viros vestitos ephod lineo. Nobis autem ci-
uitate sacerdotum percussit in ore gladij vi-
ros et mulieres et pueros et lactantes bo-
uemque et asinum et ouem in ore gladij. Euadens
autem vnus filius achimelech filij achitob:
cuius nomen erat abiathar: fugit ad da-
uid. et annunciatum est ei quod occidisset saul sa-
cerdotes domini. Et ait dauid ad abiathar.
Sciebam enim in die illa quod cum ibi esset do-
ech idumeus: perculdudio annunciatum est sauli
Ego sum reus omnium animarum patris tui. Na-
ne mecum ne timeas. Si quis quis fuerit animarum
meam querat et animam tuam: mecumque ser-
uaberis.

XXIII

Et annunciatum est dauid dicen-
tes. Ecce philistinim oppugnant
ceila et diripiunt areas. Consuluit
ergo dominum dicens. Nunc vadat percutiam phi-
listeos istos. Et ait dominus ad dauid. Vade
et percuties philisteos et saluabis ceila. Et
dixerunt viri qui erant cum dauid ad eum. Ecce
nos hic in iudea consistentes timemus. Quomodo
tomagis si erimus in ceila aduersus agmi-
na philistinorum. Rursum ergo dauid con-
sultuit dominum. Qui respondens ait ei. Sur-

ge et vade in ceila. Ego autem tradam philis-
teos in manu tua. Abiit ergo dauid et
viri eius in ceila: et pugnavit aduersus
philisteos. Et abegit iumenta eorum et
percussit eos plaga magna: et saluauit da-
uid habitatores ceile. Porro eo tempore quo
fugiebat abiathar filius achimelech ad
dauid in ceila: ephod secum habens descen-
derat. Nunciatum est autem sauli quod venisset
dauid ad ceila. Et ait saul. Tradidit enim
dominus in manus meas. Conclususque est
introgressus urbem in qua portae et fere
sunt. Et precepit saul omni populo ad pugnam
descenderet ad ceila et obsideret dauid et
viros eius. Non cum dauid rescisset quod
prepararet ei saul clam malum: dixit ad ab-
iathar sacerdotem. Applica ephod. Et ait
dauid. Domine deus israel audiuit famam ser-
uus tuus quod disponat saul venire in ceila
ut euertat urbem propter me. Si tradet
me viri ceile in manus eius. et si descendet
saul sicut audiuit seruus tuus: domine
deus israel indica seruo tuo. Et ait dominus
Descendet. Dixitque rursum dauid. Si
tradent me viri ceila et viros qui sunt
mecum in manus saul. Et dixit dominus. Tra-
dent. Surrexit ergo dauid et viri eius
quasi sexcenti de ceila huc atque illuc va-
gabatur incerti. Nunciatumque est saul
quod fugisset dauid de ceila et saluatus esset:
quam obrem dissimulauit exire. Moxa-
batur autem dauid in deserto in locis firmis-
simis mansitque in monte solitudinis ciph-
in monte opaco. Querebat eum. Item saul
cunctis diebus. et non tradidit eum domi-
nus in manus eius. Et vidit dauid quod
egressus esset saul ut quereret animam
eius. Porro dauid erat in deserto ciph
in silua. Et surrexit ionathas filius saul
et abiit ad dauid ad siluam et confortauit
manus eius in deo: dixitque ei. Ne time-
as. Neque enim inueniet te manus saul pa-
tris mei. Et tu regnabis super israel: et
ego ero tibi secundus. Sed et saul pa-
ter meus scit hoc. Percussit ergo uter-
que sedes coram domino. Mansitque dauid
in silua. Ionathas autem reuersus est in
domum suam. Ascenderunt autem ciph

ad saul in gabaa dicentes. Nonne ecce dauid latitat apud nos in locis tutissimis silue in colle achile q̄ est ad dexteram deserti. Tunc ergo sic desiderauit aia tua vt descenderes: descende. nostrum autem erit vt tradamus eum in manus regis. Dixit ergo saul. Benedicti vos a domino: quia uoluitis uicem meam. Abite ergo oro et diligentius parate ac curiosius agite: et considerate locum ubi sit pes eius uel quis uiderit eum ibi ubi uisistis. Recogitat enim de me quod callide insidiet ei. Considerate et uideate omnia latibula eius in quibus absconditur: et reuertimini ad rem certam ut uadam uobiscum. Quod si etiam in terra se obstruxerit: persequatur eum in cunctis milibus iuda. At illi surgentes abierunt in caph ante saul. Dauid autem et uiri eius erant in deserto maon in campesribus ad dexteram iesimuch. Fuit ergo saul et socij eius ad querendum eum. Et nunciatum est dauid: statimque descendit ad petram et uersabatur in deserto maon. Quod cum audisset saul persecutus est dauid in deserto maon. Et ibat saul et uiri eius ad latus montis ex parte una: dauid autem et uiri eius erant in latere montis ex parte altera. Porro dauid despabat se posse euadere a facie saul. Itaque saul et uiri eius in modum corone cingebant dauid et uiros eius ut caperent eos. Et nuncius uenit ad saul dicens. Festina et ueni quoniam infuderunt se philistinim super terram. Reuersus est ergo saul desistens persequi dauid et prexit in occursum philistinorum. Propter hoc uocauerunt locum illum petram diuidentem. **XXIII**

Ascendit ergo dauid inde et habitauit in locis tutissimis engaddi. Cumque reuersus esset saul postquam persecutus est philisteos. nunciauerunt ei dicentes. Ecce dauid in deserto est engaddi. Assumens ergo saul tria milia electorum uiros ex omni israel. prexit ad inuestigandum dauid et uiros eius etiam super abruptissimas petras que solis ibicibus perue sunt. Et uenit ad caulas ouium que se offerebant uianti: eratque ibi spelunca quam ingressus est saul ut purgaret uentrem.

Porro dauid et uiri eius in interiori parte spelunce latebant. Et dixerunt serui dauid ad eum. Ecce dies de quo locutus est dominus ad te: ego tradam tibi inimicum tuum ut facias ei sicut placuerit in oculis tuis. Surrexit ergo dauid et percussit oram clamidis saul silenter. Post hec percussit cor suum dauid: eo quod percussisset oram clamidis saul. Dixitque ad uiros suos. Propicius sit mihi dominus ne faciam hanc rem domino meo christo domini ut mittam manum meam in eum: quia christus domini est. Uiuat dominus: quia nisi dominus percussisset eum aut dies eius uenerit ut moriatur: aut descendens in pluuium perire propicius mihi sit dominus ut non mittam manum meam in christum domini. Et confregit dauid uiros suos sermonibus istis et non permisit eos ut surgerent in saul. Porro saul exurgens de spelunca pergebat cepto itinere. Surrexit autem dauid post eum: et egressus de spelunca clamauit post tergum saul dicens. Domine mi rex. Et respexit saul post se et inclinans se dauid prostratus in terram adorauit. Dixitque ad saul. Quare audis uerba hominum loquentium: dauid quoniam malum aduersum te. Ecce hodie uiderunt oculi tui quod tradiderit te dominus in manu mea in spelunca: et cogitavi ut occiderem te: sed pepercit tibi oculus meus. Dixi enim. Non extendam manum meam in dominum meum: quia christus domini est. Quin potius pater mi uide et cognosce oram clamidis tue in manu mea. quod cum prescinderem summitatem clamidis tue nolui extendere manum meam in te. Animaduerte et uide quoniam non est in manu mea malum neque iniquitas. neque peccavi in te. Tu autem insidiaris anime mee ut auferas eam. Iudicet dominus inter me et te: et uleiscat me dominus ex te. manus autem mea non fit in te: sicut et in puerbio antiquo dicit. Ab impijs egredietur impietas. Manus ergo mea non fit in te. Quem persequeris rex israel quem persequeris: Canem mortuum persequeris et pulicem unum. Sit dominus iudex et iudicet inter me et te. et uideat et iudicet causam meam et eruat me de manu tua.

Cum autē cōpleisset dauid loquens ser-
mōnes huiuscemodi ad saul: dixit saul.
Nūquā vox hęc tua est fili mi dauid. Et
leuauit saul vocem suā et fleuit. Dixitq;
ad dauid. Iustior tu es q̄ ego. Tu enī
tribuisti mihi bona: ego autē reddidi ti-
bi mala. Et tu indicasti mihi hodie q̄ fe-
ceris mihi bona: quomō tradiderit me
dñs in manu tua et non occideris me.
Quis enī cū inuenerit inimicū suū di-
mittet eū in via bona. Sed dñs reddat
tibi vicissitudinē hāc. p̄ eo qđ hodie opa-
tus es i me. Et nūc qz scio qđ certissime
regnaturus sis: habitur⁹ in manu tua
regnū israel: iura mihi in dño ne deleas
semē meū post me. neq; auferas nomē
meū de domo patris mei. Et iurauit da-
uid saul. Abijt ergo saul in domū suam
et dauid et viri eius ascenderunt ad tu-
toria loca.

XXV

Mortuus est autē samuel. et con-
gregatus est vniuersus israel. et
planxerūt eū nimis: et sepelierūt
eū in domo sua in ramatha. Cōsurgēsq;
dauid descendit in desertū pharan. Erat
autē vir quispiā in solitudine maon: pos-
sessio ei⁹ i carmelo: et homo ille magn⁹
nimis: erātq; ei oues tria milia et mille
capre. Et accidit vt tonderet grex eius
in carmelo. Nomē autē viri illi⁹ erat na-
bal. et nomē vxoris eius abigail. Eratq;
mulier illa prudētissima: et speciosa. Por-
ro vir ei⁹ durus et pessim⁹ et malitiosus.
Erat autē de genere caleph. Cū autē au-
disset dauid in deserto qđ tōderet nabal
gregē suū: misit decē iuuenes et dixit eis
Ascendite in carmelū et venietis ad nabal
et salutabitis eū ex noīe meo pacifice: et
sic dicetis. Sit fratrib⁹ meis et tibi pax
et domui tue pax. et oib⁹ quecūq; habes
sit pax. Et multis annis saluos faciens
tuos et oīa tua. Audini qđ tonderet pa-
stozes tui greges tuos qui erāt nobiscū
in deserto. Nunq̄ eis molesti fuim⁹ nec
aliqui defuit quicq; eis de grege oī tpe qđ
fuerūt nobiscū in carmelo. Interroga
pueros tuos: et indicabūt tibi. Nūc er-
go inueniant pueri tui gratiā in oculis

tuis. In die enim bona venimus ad te.
Quodcūq; inuenerit manus tua de ser-
uis tuis et filio tuo dauid. Cūq; venis-
sent pueri dauid: locuti sūt ad nabal oīa
verba hęc ex noīe dauid et filuerūt. Rñ-
dens autē nabal pueris dauid ait. Quis
est dauid et q̄s est filius isai. Hodie in-
creuerūt serui qđ fugiūt dños suos. Tol-
lā ergo panes meos et aq̄s meas et car-
nes pecoz qđ occidi tonsorib⁹ meis et da-
bo vms q̄s nescio vñ sint. Regressi sunt
itaq; pueri dauid p̄ viā suā et reuerfi re-
nerūt et annunciauerūt ei oīa verba qđ di-
xerat nabal. Tūc ait dauid pueris suis.
Accingat vnusq; gladio suo. Et accin-
cti sunt singuli gladijs suis. Accinctusq;
est et dauid ense suo: et secuti sūt dauid
q̄si quadringēti viri. Porro ducenti re-
manserūt ad sarcinas. Abigail autē vxori
nabal nūciauit vnus de pueris suis di-
cens. Ecce dauid misit nūcios de deser-
to vt bñdicerēt dño nro: et auersat⁹ est
eos. Moīes isti boni sat⁹ fuerūt nobis et
nō molesti. nec quicq; aliqui perijt omni
tpe qđ fuimus cōuersati cū eis in deserto.
Pro muro erāt nobis tū in nocte qđ in
die oib⁹ dieb⁹ q̄bus pauim⁹ apud eos
greges. Quamobzē cōsidera et recogni-
ta qđ facias. qm̄ p̄pleta ē malitia aduer-
sum virū tuū et aduersum domū tuā et
ipse est filius belial: ita vt nemo possit ei
loqui. Festinauit igit abigail et tulit du-
centos panes et duos vtres vini. et q̄nq;
arietes coctos. et quinq; sata polente. et
centum ligaturas vne p̄asse. et ducetas
massas caricarū: et posuit sup asinos. di-
xitq; pueris suis. Precedite me et ecce
ego post tergū sequar vos. Virō autē suo
nabal nō indicauit. Cū ergo ascendisset
asinū et descenderet ad radicē mōtis: da-
uid et viri eius descendebāt in occursum
eius. Quibus et illa occurrit. Et ait da-
uid. Vere frustra seruaui oīa que huius-
modi erāt in deserto. et nō perijt quicq; de cur-
ctis que ad eū p̄tinebāt: et reddidit mi-
hi malum pro bono. Hęc faciet dñs ini-
micis dauid et hęc addat. si reliquero de
omnib⁹ que ad ipm̄ p̄tinent vsq; mane

mingentē ad parietē. Cū autē vidisset abigail dauid festinauit et descendit de asino. et percussit cor: a dauid sup facie suā. et adorauit sup terrā. et cecidit ad pedes eius et dixit. In me sit dñe mi hec iniquitas. Loquať obsecro ancilla tua in auribus tuis: et audi verba famule tue. Ne ponat oro dñs meus rex cor suū sup virum istū iniquū nabal. qm̄ fm̄ nomē suum stultus est: et est stulticia cū eo: Ego autē ancilla tua nō vidi pueros tuos dñe mi q̄s misisti. Nunc ergo dñe mi viuere dñs et viuere aia tua qui phibuit te hene nires in sanguinē et saluato manū tuā tibi. Et nūc fiāt sicut nabal inimici tui et q̄ querūt dño meo malū. Quapropter suscipe benedictiōz hāc quā attulit ancilla tua tibi dño meo. et da pueris q̄ sequunt te dñm meū. Aufer iniquitatem famule tue. Faciens enī faciet dñs tibi dño meo domum fidelē. qz plia dñi domine mi tu pliaris. Malicia ergo nō inueniat in te oibus diebus vite tue. Si enī surrexerit aliquis homo psequēs te vel querēs aiam tuā: erit aia dñi mei custodia q̄si in vasculo viuētū. apud dñm deū tuū. Porro inimicorū tuorū aia rotabitur: q̄si in imperu et circulo funde. Cū ergo fecerit tibi dñs dño meo oia hec q̄ locutus est bona de te et constituerit te ducem sup israel nō erit tibi hoc in singulum et in scrupulū cordis dño meo q̄ si fuderis sanguinē innoxū aut ipse te vltus fueris. Et cū benefecerit dñs dño meo recordaberis ancille tue et tu bñfacies ei. Et ait dauid ad abigail. Bñdicť dñs deus israel q̄ misit te hodie in occursum meū: et benedictū eloquiū tuū. et benedicta tu q̄ phibuisi me hodie ne irē ad sanguinē: et vlciscerer me manu mea. Alioquin viuere dñs deus israel qui phibuit me ne malū facerē tibi. nisi cito venisses in occursum mihi nō remansisset nabal vsqz ad lucē matutinā mingens ad parietē. Suscepit ergo dauid de manu eius oia que attulerat ei: dixitqz ei. Vade pacifice in domū tuā. Ecce audiui vocē tuā: et honoravi facie tuā. Venit

autē abigail ad nabal. Et ecce erat ei cōuiuium in domo eius quasi cōuiuiū regis: et cor nabal iocundū. Erat enī ebrius nimis: et nō indicauit ei verbū pusillum aut grāde vsqz mane. Diluculo autē cū digessisset vinū nabal: indicauit ei vxor sua vba hec. Et mortuū est cor ei? intrinsec? et factus est q̄si lapis. Cūqz pertransissent decē dies. percussit dñs nabal et mortuus est. Quō cū audisset dauid mortuū nabal ait. Benedictus hōis qui iudicauit causam obprobrii mei de manu nabal: et seruū suū custodiuit a malo et maliciā nabal reddidit dñs in caput ei? Misit ergo dauid et locutus est ad abigail vt sumeret eā sibi in vxorē. Et venerūt pueri dauid ad abigail in carmelum et locuti sunt ad eā dicentes. Dauid misit nos ad te vt accipiat te sibi in vxorem. Que cōsurgens adorauit pna in terrā. et ait. Ecce famula tua sit in ancillā vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Et festinauit et surrexit abigail et ascendit sup asinum. et quinqz puellae ierunt cum ea pedesque eius. Et secuta est nuncios dauid et facta ē illi vxor. Sed et achinoen accepit dauid de leꝝrael et fuit vtraqz vxor eius. Saul autē dedit michol filiam suā vxorem dauid phalti filio lais qui erat de gallim.

XXXVI
Et venerūt giphei ad saul in gabaa dicētes. Ecce dauid absconditus in colle achile que est ex aduerso solitudinis. Et surrexit saul: et descendit in desertū giph et cum eo tria milia viroꝝ de electis israel vt quereat dauid in deserto giph. Et castrametatus est saul in gabaa achile. que erat ex aduerso solitudinis in via. Dauid autē habitabat in deserto. Vidēs autē q̄ venisset saul post se in desertum: misit exploratores et didicit q̄ illuc venisset certissime. Et surrexit dauid clam et venit ad locū vbi erat saul. Cūqz vidisset locum in quo dormiebat saul et abner filius ner princeps militie ei? et saulē dormientē in tentorio et reliquū vulgus per circumitū eius ait dauid ad achimelech

et heum. et abisai filium saruie fratrem iobab
dicēs. Quis descendet mecum ad saul i ca-
stra? Dixitq; abisai. Ego descendam tecum.
Venerunt ergo dauid et abisai ad populum
nocte. et inuenerunt saul iacentem et dormi-
entem in tetrozio. et hastam fixam in terra ad
caput eius: abner autem et populum dormien-
tes in circuitu eius. Dixitq; abisai ad da-
uid. Concluserit deus inimicum tuum hodie in
manus tuas. Nunc ergo profodiam eum lancea in
terra semel: et secundo opus non erit. Et
dixit dauid ad abisai. Ne interficias eum.
Quis enim extendet manum suam in christum
domini: et innocens erit. Et dixit dauid.
Viuat dominus: quia nisi dominus percussit eum aut
dies eius venerit ut moriatur. aut in prelium
descendens perierit: propitius mihi sit dominus
ne extendam manum meam in christum domini.
Nunc igitur tolle hastam que est ad caput eius et cy-
phum aqua: et abeam. Tulit igitur dauid ha-
stam et cyphum aqua qui erat ad caput eius
et abierunt. Et non erat quisquam qui videret
et intelligeret et euigilaret: sed omnes dor-
miebant. quia sopor domini irruerat super eos.
Cumq; transisset dauid ex aduerso: et stetit
super i vertice montis deloge. et esset grande
interuallum inter eos. clamauit dauid ad
populum ad abner filium ner dicēs. Nonne re-
spondebis abner. Et respondens abner ait.
Quis es tu qui clamas et inquietas regem?
Et ait dauid ad abner. Nunquid non vir
tuus es. Et quis alius filius tui in israel. Quare
ergo non custodisti dominum tuum regem. Ingres-
sus est enim vnus de turba ut interficeret re-
gem dominum tuum. Non est bonum hoc quod fecisti.
Viuat dominus: quoniam filii mortis estis vos quia
non custodistis dominum vestrum christum domini. Nunc
ergo vide vbi sit hasta regis et vbi sit cy-
phus aqua qui erat ad caput eius. Cognouit
autem saul vocem dauid: et dixit. Nunquid
vox hec tua fili mi david. Et ait dauid. Vox
mea domine mi rex. Et ait. Quia ob causam
domini meus persequitur seruum suum. Quid fe-
ci: aut quod est malum in manu mea. nunc ergo
audi orationem domine mi rex verba serui tui. Si
dominus incitat te aduersum me odor est sa-
crificii. Si autem filii hominum: maledicti sunt
in conspectu domini qui eiecerunt me hodie

ut non habitent in hereditate domini dicentes.
vade serui domini alienis. Et nunc non est
fundatur sanguis meus in terra coram
domino: quia egressus est rex israel ut querat pali-
cem vnus: sicut persequitur perdit in montibus.
Et ait saul. Peccaui. Reuertere fili mi
dauid. Nequaquam ei ultra tibi male faciam
eo quia preciosa fuerit anima mea in oculis tuis
hodie. Apparet enim quod stulte egerim: et
ignorauerim multa nimis. Et respon-
dens dauid ait. Ecce hasta regis transeat
vnus de pueris regis et tollat eam. Dominus
autem retribuet vniciquam secundum iusticiam suam
et fidem. Tradidit enim te dominus hodie in ma-
num meam: et nolui extendere manus
meas in christum domini. Et sicut magnificata
est anima tua hodie in oculis meis: sic ma-
gnificet anima mea in oculis domini: et liberet
me de omni angustia. Ait ergo saul ad dauid.
Benedictus tu fili mi dauid. Et quidem
facies facies: et potes poteris. Abijt autem
dauid in viam suam et saul reuersus est in
locum suum. **XXVII**

Et ait dauid in corde suo. Aliquam
incidam vna die in manus saul.
nonne melius est ut fugiam et sal-
uer in terra philistinorum ut desperet saul.
Cessetq; me querere in cunctis finibus israel
Fugiam ergo manus eius. Et surrexit da-
uid: et surrexit ipse et sexcenti viri cum eo
ad achis filium maoch regem geth. Et ha-
bitauit dauid cum achis in geth ipsi et viri
eius et domus eius et due uxores eius.
achinoen tebrahelites et abigail uxor na-
bal carmeli. Et nunciatum est saul quod fugis-
set dauid in geth: et non addidit ultra
querere eum. Dixit autem dauid ad achis. Si
inueni gratiam in oculis tuis: detur mihi
locus in vna vrbe regionis huius ut ha-
bitem ibi. Cur enim manet seruus tuus
in ciuitate regionis tecum. Dedit itaq; ei
achis in die illa siclech. Propter quam
causam facta est siclech regum iuda usque
in diem hanc. Fuit autem numerus dierum
quibus habitauit dauid in regione philis-
tinorum quattuor mensium. Et ascen-
dit dauid et viri eius. et agebant predas
de gessuri et de iece. et de amalechitis

Hi enim pagi habitabant in terra antiqui-
tus euntibus sur usque ad terram egypti. Et
percutiebat david omnem terram illorum: nec re-
linquebat viventem virum et mulierem, tol-
lesque oves et boues et asinos et camelos
et vestes revertebatur: et veniebat ad achis.
Dicebat autem ei achis. In quem irruisti ho-
die? Rudebat vero. Contra meridiem iude et
in meridiem hieramelm et contra meridiem ceni.
Virum et mulierem non vivificabat david
nec adducebat in geth: dicens, ne forte lo-
quentur adversum nos. Hec fecit david.
Et hoc erat secretum illi omnibus diebus quibus
habitavit in regione philistinorum. Cre-
didit ergo achis david dicens. Multa mala
operatus est in populum suum israel. Eriguntur mihi
hi servi? sempiternus.

XXVIII

Actum est autem in diebus illis: congrega-
verunt philistinim agmina sua
ut pararentur ad bellum contra israel.
Dixitque achis ad david. Scies nunc sci-
to: quoniam mecum egredieris in castris tu et viri
tui. Dixitque david ad achis. Nunc scies quod
factus est servus tuus. Et ait achis ad
david. Et ego custodem capitis mei ponam
te cunctis diebus. Samuel autem mortuus
est: planxitque eum omnes israel et sepelierunt
eum in ramatha urbe sua. Et saul abstulit
magos et ariolos de terra, et interfecit
eos quod phitonones habebant in ventre. Con-
gregati quoque sunt philistinim et venerunt et ca-
strametati sunt in suna. Congregavit autem
et saul universum israel et venit in gellboe.
Et vidit saul castra philistinim et timuit
et expavit cor eius nimis. Consultavitque do-
minum et non respondit ei: neque per somnia
neque per sacerdotes neque per prophetas. Dixit
que saul servis suis. Querite mulierem ha-
bentem phitonem: et vadite ad eam et scin-
scitabitis per illam. Et dixerunt servi eius ad
eum. Est mulier phitonem habens in endor.
Mutavit ergo habitum suum vestitusque est
aliquis vestimentis: et abiit ipse et duo viri
cum eo: veneruntque ad mulierem nocte et
ait illi. Divina mihi in phitone et susci-
ta mihi quem dixeris tibi. Et ait mulier
ad eum. Ecce tu nosti quanta fecerit saul et
quod eraserit magos et ariolos de terra.

Quare ergo in fidiaris aie mee ut occi-
dar? Et iuravit ei saul in domino dicens. Vi-
vit dominus quod non eveniet tibi quicquam mali pro-
pter hanc rem. Dixitque ei mulier. Quae
suscitabo tibi. Qui ait. Samuelem mi-
hi suscita. Cum autem vidisset mulier samue-
lem: exclamavit voce magna et dixit ad
saul. Quare imposuisti mihi. Tu es enim
saul. Dixitque ei rex. Noli timere. Quid
vidisti. Et ait mulier ad saul. Deos vidi
ascendentes de terra. Dixitque ei. Qualis
est forma eius? Quae ait. Vir senex ascen-
dit: et ipse amictus est pallio. Et intelle-
xit saul quod samuel esset: et inclinavit se su-
per faciem suam in terra: et adoravit. Dixit
autem samuel ad saul. Quare inquietasti
me ut suscitarem. Et ait saul. Coartor ni-
mis. Siquidem philistinim pugnant ad-
versum me et deus recessit a me, et exau-
dire me noluit, neque in manu prophetarum
neque per somnia. Vocavi ergo te ut osten-
deres mihi quid faciam. Et ait samuel.
Quid interrogas me cum dominus recesserit
a te et transierit ad emulum tuum. Faciet
enim tibi dominus sicut locutus est in
manu mea: et sandet regnum tuum de ma-
nu tua: et dabit illud proximo tuo da-
vid: quia non obedisti voci domini neque fe-
cisti iram furoris eius in amalech. Adcir-
co quod pater fecit tibi dominus hodie et dabit
dominus etiam israel tecum in manu philistinim.
Fras autem tu et filij tui mecum eritis sed
et castra israel tradet in manus philistinim.
Statimque saul cecidit porrectus in ter-
ram. Extimuerat enim verba samuelis
et robur non erat in eo: quod non comederat
panem tota die illa. Ingressa est itaque mu-
lier illa ad saul. Conturbatus enim erat val-
de: dixitque ad eam. Ecce obediit ancilla
tua voci tue, et posui aures meas in manu
mea et audiui sermones tuos quos lo-
cutus es ad me. Nunc igitur audi et tu vo-
cem ancille tue et ponam coram te buccel-
lam panis ut comedens convalescas et
possis iter agere. Qui respondit et ait. Non
comedam. Coegerunt autem eum servi
sui et mulier, et tandem audita voce eo-
rum surrexit de terra et sedit super lectum.

Mulier aut illa habebat vitulum pascua/
lem in domo et festinavit et occidit eum.
Tollensque farinam miscuit eam et coxit agnema
et posuit ante saul et ante servos eius. Qui
cum comedisent: surrexerunt et ambulave
runt per totam noctem illam. **XXXIX**

Congregata sunt ergo philistinim
universa agmina in aphec. Et
et israel castrametatus est super fonte
qui erat in ierachel. Et satrapae quidem phi
listinim incedebant in centuriis et milibus.
David autem et viri eius erant in novissimo
agmine cum achis. Dixeruntque principes phi
listinim ad achis. Quid sibi voluit hebreus
istius. Et ait achis ad principes philistinim.
Nunc quid ignoratis david qui fuit servus
regis israel. et est apud me multis diebus
vel annis. Et non inveni in eo quicquam ex
die qui transfugit ad me usque ad diem hanc.
Iraati sunt autem adversus eum principes phi
listinim et dixerunt ei. Revertatur vir et sede
at in loco suo in quo constituitis eum et non de
scendat nobiscum in prelium ne fiat nobis ad
versarius cum preliari ceperimus. Quomodo enim
aliter poterit placare dominum suum nisi in ca
pitibus nostris. Nonne iste est david cui cata
bant in choris dicentes. percussit saul in mi
libus suis. et david in decem milibus suis.
Locavit ergo achis david et ait ei. Vivit
dominus: quia rectus es et bonus in conspectu meo
et exitus tuus et introitus tuus mecum
est in castris. Et non inveni in te quicquam
mali. ex die qui venisti ad me usque in diem
hanc: sed satrapae non placeat. Revertere
ergo et vade in pacem et non offendas oculos
satraparum philistinim. Dixitque david ad
achis. Quid enim fecit quod invenisti in me
servo tuo a die qui fui in conspectu tuo usque
in diem hanc ut non veniam et pugnem contra ini
micos domini mei regis. Respondens autem achis
locutus est ad david. Scio quia bonus es
tu in oculis meis sicut angelus dei. sed
principes philistinorum dixerunt. Non ascen
det nobiscum in prelium. Igitur consurge ma
ne tu et servi domini tui qui venerunt tecum. et
cum de nocte surrexeritis et cepit dilucesce
re: pergite. Surrexit itaque de nocte david
ipse et viri eius ut proficiscerentur mane. et re

verterent ad terram philistinim. Philistinim
autem ascenderunt in ierachel. **XXX**

Cum venissent david et viri eius
in ficelch die tertia amalechite
imperium fecerant ex parte australi in
fichelch: et percusserant ficelch et succede
rant eam igni. Et captivas duxerant mu
lieres ex ea a minimo usque ad magnam. et
non interfecerant quicquam sed secum duxerant
et pergebant itinere suo. Cum ergo venisset
david et viri eius ad civitatem. et invenis
sent eam succensam igni et uxores suas et
filios suos et filias ductas esse captivas
levaverunt david: et populus qui erat cum eo
voces suas. et planxerunt donec deficeret
in eis lachryme. Siquidem et uxores da
vid captivae ductae fuerant achinoen ierach
helites. et abigail uxor nabal carmeli. Et
constitutus est david valde. Uolebat enim
eum populus lapidare: quia amara erat anima
universi viri super filios suos et filia
bus. Confortatus est autem david in domino
deo suo: et ait ad abiat har sacerdotem filium
um achimelech. Applica ad me ephod.
Et applicuit abiat har ephod ad david do
minum dicens. Persequar latrunculos hos
et apprehendam eos: an non. Dixitque ei dominus
Persequere: aliquid dubio enim apprehen
des eos: et excuties praedam. Abiit ergo da
vid ipse et sexcenti viri qui erant cum eo: et
venerunt usque ad torrentem besor: et lassum
quidam subsisterunt. Persecutus est autem
david ipse et quadringenti viri cum eo: sub
sisterant enim ducem qui lassum transire non
poterat torrentem besor. Et invenerunt vi
rum aegyptium in agro: et adduxerunt eum
ad david. Dederuntque ei panem ut com
ederet et biberet aquam: sed et fragmentum
massae caricarum. et duas ligaturas vine
passe. Qui cum comedisset: reversus
est spiritus eius: et refocillatus est. Non
enim comederat panem neque biberat
aquam tribus diebus et tribus noctibus.
Dixit itaque ei david. Cuius es tu.
vel unde. et quo pergis. Qui ait. Puer
aegyptius ego sum. servus viri amale
chite. Dereliquit autem me dominus
meus: quia egrotare cepi nudius tertius

Regum I

Siquidē nos erupimus ad australem plagā cerechi et cōtra iudāz ad meridiē caleph: et sicelech succendim⁹ igni. **D**ixitq; ei dauid. **P**otes me ducere ad istū cuneū. **Q**ui ait. **J**ura mihi p̄ teū q̄ nō occidas me et nō tradas me in manus dñi mei: et ego ducā te ad cuneū istū. **E**t iurauit ei dauid. **Q**ui cū dixisset eū ecce illi discumbebāt sup̄ faciem vniuersę terre. comedētes et bibētes et quasi festum celebrantes diē. p̄ cūcta p̄da et spolijs q̄ ceperāt de terra philistiim et de terra iuda. **E**t percussit eos dauid a vespere usq; ad vespere alteri⁹ diei. et non euasit ex eis quisq; nisi tm̄ q̄dringēti viri adulescentes q̄ ascenderāt camelos et fugerāt. **E**ruit ḡ dauid oīa q̄ tulerāt antalechite et duas vxores suas eruit. **N**ec defuit q̄s q̄ a puo vsq; ad magnū tā de filijs q̄ de filiabus et de spolijs. et quicūq; rapuerāt oīa reduxit dauid. et tulit vniuersos greges et armēta: et iminauit añ facie suā. **D**ixerūtq; **N**ec est p̄da dauid. **V**enit autē dauid ad ducētos viros q̄ lassī substiterāt nec seq̄ poterāt dauid: et residere eos iusserat in torrēte belor. **Q**ui egressi sunt obuiā dauid et pplō q̄ erat cū eo. **A**ccedēs autē dauid ad pplm̄ salutauit eos pacifice. **R**ūdēscq; oīs vir pessim⁹ et iniquus de viris qui erāt cū dauid: dixit. **Q**uia nō venerunt nobiscū nō dabimus eis quicūq; de p̄da quā eruiim⁹: s; sufficiat vnicuiq; vxor sua et filij: q̄s cū acceperint recedāt. **D**ixit autē dauid. **N**ō sic facietis fratres mei de his q̄ tradidit nobis dñs. et custodiuit nos et dedit latrūculos q̄ eruperāt aduersus nos ī man⁹ n̄as. nec audiet vos q̄sq; sup̄ sermōe hoc. **E**qua enī ps̄ erit descendētis ad plū: et remanentis ad sarcinas et filie diuidēt. **E**t factus est hoc ex die illa. et teinceps p̄stitutū et p̄nitū: et q̄si lex in isrl̄ vsq; in diē hanc. **V**enit ḡ dauid in sicelech. et misit dona de p̄da seniorib; iuda. primis suis dicēs **A**ccipite benedictionē de p̄da hostiū dñi. **H**is q̄ erant in bethel et q̄ in ramoth ad meridiē. et qui in gether. et q̄ in acoer. et qui in sephamoth. et q̄ in esphama. et q̄

in rachal. et qui in vrbib; hierameli. et q̄ in vrbib; ceni. et qui in rama. et qui in lacu asan. et qui in arbach. et qui in bebrō. et reliqs q̄ erāt ī his locis ī quib; amozatus fuerat dauid et viri ei⁹. **XXXI**

Philistiim autē pugnabāt aduersum israhel. **E**t fugerūt viri israhel añ facie philistiim: et ceciderunt interfecti ī mōte gelboe. **I**ruerūtq; philistiim in saul et in filios ei⁹. et percusserūt ionathā et abinadab et melchilue filius saul. totūq; pond⁹ p̄ij versum est ī saul. **E**t cōsecuti sunt eū viri sagittarij et vulneratus est vehementer a sagittarijs. **D**ixitq; saul ad armigerū suū. **E**uagina gladiū tuū et p̄cute me ne forte veniāt ī circumcisi istī et interficiāt me illudētes mihi. **E**t noluit armiger ei⁹ fuerat enī nimio terrore p̄teritus. **A**rripuit itaq; saul gladiū suū et irruit sup̄ eū. **Q**d̄ cū vidisset armiger ei⁹ vicq; q̄ mortuus es; saul: irruit etiā ip̄e sup̄ gladiū suū et mortuus est cū eo. **M**ortuus est ergo saul et tres filij ei⁹ et armiger illius. et vniuersi viri eius in die illa p̄iter. **V**idētes autē filij israhel qui erāt trans vallē et tras iordanē q̄ fugissent viri israhelite. et q̄ mortuus esset saul et tres filij eius: reliquerunt ciuitates suas. et fugerūt. **V**eneruntq; philistiim et habitauerūt ibi. **F**acta autē die altera venerūt philistiim vt exspoliaret interfectos: et inuenerūt saul et tres filios ei⁹ iacētes in mōte gelboe. **E**t p̄sciderūt caput saul: et exspoliauerūt eū armis. et miserūt in terrā philistinorū p̄ circumitū vt annunciaret in tēplo idolorū et in pplis. **E**t posuerūt arma ei⁹ in tēplo astaroth: corpus vero ei⁹ suspēderunt in muro bethsan. **Q**d̄ cū audissent hitatores iabes galaad quecūq; fecerāt philistiim saul: surrexerūt oēs viri fortissimi et ambulauerūt tota nocte et tulerūt cadauer saul et cadauera filiorū ei⁹ de muro bethsan. **V**enerūtq; viri iabes galaad et p̄buserūt ea igni: et tulerūt ossa eorū. et sepelierūt in nemore iabes: et ieiunauerūt septē diebus.

ExPLICIT PRIMUS LIBER SAMUELIS